
STUDIEORDNING

En beskrivelse af formål, struktur, indhold, formalia & regler m.m.

November 2008

Psykoterapeutisk Institut Århus

Forfatter: Niels Møller, uddannelsesleder

Version 1.6, sidst opdateret den 01.05.11

Indeholder i alt 89.685 tegn inklusiv mellemrum, svarende til 37,37 normalsider (89.685/2400).

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning	6
Formål – baggrund og status	6
<i>Studieordning og uddannelseskontrakt</i>	6
kAP. 1 ~ Formål	7
Indledning	7
<i>Formål stk. 1 – den 2-årige grunduddannelse</i>	7
<i>Formål stk. 2 – 3. og 4. års overbygning</i>	8
kAP. 2 ~ Optagelseskriterier	9
Indledning	9
<i>Kvoté 1.</i>	9
<i>Kvoté 2.a</i>	9
<i>Optagelse på dispensation – kvoté 2.b</i>	9
<i>For alle ansøgere gælder tillige</i>	11
kAP. 3 ~ Struktur & Indhold	14
Opbygning og praktisk info	14
<i>Omfang og undervisningstider</i>	14
<i>Semesterplaner og kursusbeskrivelser</i>	15
<i>Egenterapi og supervision</i>	15
<i>Vejledende samtaler</i>	16
<i>Orlov</i>	16
<i>Fravær</i>	16
<i>Ophør/udmeldelse</i>	16
<i>Merit</i>	16
Videnskabeligt udgangspunkt	17
<i>Personlighedens udvikling, struktur, indhold og funktion</i>	17
<i>Psykoanalytisk retning, metode og værdigrundlag</i>	21
Etiske regler	24
<i>Etiske regler -</i>	24
Teorier og fag	24
Metoder og praksis	25
Terapitræning	25
<i>Træningsgrupper og terapitrænings-arbejde</i>	26

<i>Model for arbejde i træningsgruppe</i>	27
<i>Gæsteklienter og terapitrænings-arbejde</i>	28
<i>Eksterne klienter og terapitrænings-arbejde</i>	30
k A P . 4 – U n d e r v i s e r n e	3 1
Baggrund	31
<i>Generelt</i>	31
<i>Faglig udvikling og møder</i>	31
<i>Undervisningen</i>	32
<i>Konkurrerende virksomhed</i>	32
k A P . 5 – U n d e r v i s n i n g s f o r m e r	3 3
<i>Undervisnings- og arbejdsformer</i>	33
<i>Prøveformer</i>	35
K a p 6 . – E k s a m e n	3 6
Indledning	36
1. års eksamen – 2. semester	36
<i>Indledning</i>	36
<i>Formål</i>	37
<i>Første del - fagpersonlig evaluering på 1. år</i>	37
<i>Anden og skriftlige del på 1. år - problemformulering og formalia</i>	38
2. års eksamen – 4. semester	39
<i>Indledning</i>	39
<i>Formål</i>	39
<i>Første del - fagpersonlig evaluering på 2. år</i>	40
<i>Andel og skriftlige del på 2. år - problemformulering og formalia</i>	42
3. års eksamen – 6. semester	44
<i>Indledning</i>	44
<i>Formål</i>	44
<i>Første del - Fagpersonlig evaluering på 3.år</i>	44
<i>Anden og skriftlige del på 3. år - problemformulering og formalia</i>	46
4. års afsluttende eksamen – 8. semester	48
<i>Indledning</i>	48
<i>Formål</i>	49
<i>Skriftlige eksamen – hovedopgave (4. år)</i>	49
<i>4.års mundtlige eksamen</i>	52

Kap 7. – Eksterne censorer	54
<i>Censorkorps</i>	54
<i>Uddannelsesniveau</i>	54
<i>Intern kvalitetssikring.....</i>	54
Kap 8. – Fysiske faciliteter	55
<i>Søndergade 64, 2. th., 8000 Århus C</i>	55
<i>Eksterne lokaler</i>	55
<i>Internat.....</i>	55
<i>Forelæsninger</i>	55
<i>Ordensregler</i>	55
Kap 9. – Intern kvalitetssikring	56
<i>Undervisningsreferater</i>	56
<i>Træningsgruppereferater</i>	56
<i>Holdrepræsentant.....</i>	56
<i>Forum.....</i>	56
<i>Løbende evaluering.....</i>	57
<i>Tidsrammer og semesterplaner.....</i>	57
<i>Registrering.....</i>	57
<i>Ankemuligheder.....</i>	57
Fakultet og uddannelsesråd	58
Kap 10. – Registrering	59
<i>Registrering.....</i>	59
<i>Definitioner</i>	59
Kap 11. – Organisation & ledelse	60
Organisation og ledelse.....	60
<i>Uddannelsesleder.....</i>	60
<i>Faglig leder - uddannelsesansvarlig.....</i>	60
<i>Studievejleder.....</i>	60
<i>Organisation og kompetence.....</i>	60
Fakultet og uddannelsesråd	61
<i>Fakultet og uddannelsesråd</i>	61
<i>Uddannelsesråd</i>	61

Kap. 12. – Økonomi	63
Indledning	63
Årligt budget	63
Månedsopgørelser.....	63
Årlige regnskaber.....	63
Uddannelseskontrakt og prisudvikling.....	63
Rykkere og rente ved forfalden betaling	63
Aflysning og erstatningsundervisning.....	63

INDLEDNING

FORMÅL – BAGGRUND OG STATUS

Formålet med dette dokument er, at skabe én samlet oversigt der beskriver den 4-årige psykoterapeutiske uddannelse ved Psykoterapeutisk Institut Århus.

De 12 kapitler i denne studieordning tager direkte afsæt i analysefirmaet Reflektors (www.reflektor.nu) fortolkning af de 12 vejledende kvalitetskriterier, udarbejdet af Socialministeriet m.fl. tilbage i 2004.

Studieordningens tekst har, internt på Psykoterapeutisk Institut Århus, samme status, som man i offentligt uddannelsesregi ville forbinde med en bekendtgørelse. Samtidig fungerer studieordningen som studiehåndbog. Større ændringer af studieordningen drøftes i fakultetet, der udgøres af underviserne, den faglige leder og uddannelseslederen.

Det forudsættes, at studieordningen samt det aktuelle semesters semesterplan er læst før semesterstart og eksamen, således at den studerende har dannet sig et billede af studiets struktur og eksamens opbygning. Tillige forudsættes en ugentlig kontrol af e-mail og Forum for nyt fra studiet samt informationer vedr. evt. aflysninger, skemaændringer osv. Det forventes, at den studerende selv søges efter svar på spørgsmål i studieordning og semesterplan, inden instituttet kontaktes.

Studieordning og uddannelseskontrakt

Den studieordning der er gældende ved underskrivelse af den gensidigt bindende uddannelseskontrakt, vil til enhver tid være grundlaget for den enkelte kursists uddannelsesforløb. Antallet af undervisningsdage og styres suverænt af den underskrevne uddannelseskontrakt, der vil være i overensstemmelse med studieordningen på tidspunktet for underskrivelse af uddannelseskontrakten.

Uddannelseslederen har kompetence til at dispensere fra studieordningens tekst - inden for rammen af de vejledende kvalitetskriterier og den underskrevne uddannelseskontrakt.

KAP. 1 - FORMÅL

INDLEDNING

Formålet med den 4-årige uddannelse ved Psykoterapeutisk Institut Århus er, at uddanne psykoterapeuter, der kan anvende faget i teori og praksis. Sigtet er, at den studerende opbygger en praksisorienteret faglig baggrund for at arbejde professionelt som terapeut indenfor såvel privat som offentligt regi.

Teori: Gennem læsning, litteraturgennemgang, og som en integreret del af undervisningen opbygges teoretisk viden. Det er bl.a. forskningsbaseret viden inden for det personligheds- og udviklingspsykologiske område, klinisk psykologi, psykoterapiens historie, teori om kommunikation og teori om de videnskabshistoriske traditioner m.fl.

Praksis: Gennem uddannelsen opnås personlig indsigt gennem procesorienteret undervisning, diskussioner, gruppearbejde og egenterapi. Ligeledes vil der undervisningen være terapeutiske træningssamtaler under direkte supervision, samt arbejde med gruppeprocesser.

Teori og praksis: Teori og praksis integreres igennem undervisning, træning og efter-bearbejdning af terapeutisk arbejde, samt gennem skriftlige opgaver.

Formål stk. 1 – den 2-årige grunduddannelse

Formålet med den 2-årige grunduddannelse er, at der opbygges teoretisk viden og personlige færdigheder, som gør den studerende i stand til, på kritisk konstruktiv vis, at forholde sig til psykologiske problemstillinger ved at kunne formulere, analysere og fortolke personligheds- og udviklingspsykologiske problemstillinger i relation til en terapeutisk situation eller problemstilling.

Uddannelsen er anlagt med henblik på, at der tilegnes:

- viden om personligheds- og udviklingspsykologiske teorier og videnskabshistoriske traditioner
- grundliggende praktiske terapeutiske færdigheder
- på baggrund af ovenstående opøves *i nogen grad* evnen til, på egen hånd, at kunne indkredse, undersøge, sammenfatte og formidle personligheds- og udviklingspsykologiske problemstillinger i relation til en terapeutisk praksis.

Den studerende skal efter gennemførelsen af den 2-årige grunduddannelse kunne føre en professionel samtale. Gennem fagpersonlig udvikling opbygges/udvikles/skærpes basale terapeutiske færdigheder såsom empati, kontakt, selvrefleksion og selvafgrænsning.

Ydermere skal den studerende kunne forholde sig til psykologiske og terapeutiske problemstillinger i eget såvel som klienternes liv, samt have kendskab til terapiens muligheder og begrænsninger.

NB! Den 2-årige grunduddannelse kan gennemføres som et selvstændigt forløb. Tilfredsstillende gennemførelse af grunduddannelsen er en forudsætning for at kunne optages på 3. og 4. års overbygning.

Formål stk. 2 – 3. og 4. års overbygning

Formålet med 3. og 4. års overbygning er, at den studerende videreudvikler sine teoretiske og praktiske færdigheder som terapeut i forhold til enkelt individer, par og familier. Evnen til i praksis at kunne arbejde terapeutisk med personligheds- og udviklingspsykologiske problemstillinger opbygges/udvikles/skærpes.

3. og 4. års overbygning er anlagt med henblik på, at den studerende fortsat tilegner sig og videreudvikler:

- viden om personligheds- og udviklingspsykologiske teorier og videnskabshistoriske traditioner
- praktiske terapeutiske færdigheder gennem praksis-erfaring
- på ovenstående baggrund opøves den studerende i, på egen hånd, at kunne indkredse, beskrive, undersøge, sammenfatte, formidle og arbejde terapeutisk med personligheds- og udviklingspsykologiske problemstillinger i praksis.

Den studerende vil udvikle sine relationelle færdigheder og terapeutiske praksis gennem terapeutiske træningssamtaler under direkte supervisionen, bearbejdning af gruppeprocesser på holdet og indirekte superviserede klientsamtaler.

Samtidig skal den studerende være/sætte i stand til at forholde sig til problemstillinger i eget liv, være bevidst om terapiens muligheder og begrænsninger, samt egne personlige og faglige begrænsninger og udviklingsområder.

KAP. 2 - OPTAGELSESKRITERIER

INDLEDNING

Med udgangspunkt i den nyeste fortolkning af Socialministeriets kvalitetskriterier (jvf. www.reflektor.nu) for psykoterapeutiske uddannelser, forløber optagelse på Psykoterapeutisk Institut Århus med udgangspunkt i nedenstående optagelseskriterier.

Der kan søges optagelse i henholdsvis kvote 1. og 2.a. Herudover er der mulighed for at søge optagelse på dispensation i kvote 2.b. Ved gennemførelse af ækvivalerende uddannelser, eller dele heraf, er det muligt at søge merit for gennemført og dokumenterbar studieaktivitet. Kvote 2.b tildeles 25% af studiepladserne.

Kvote 1.

Ansøgere med en relevant lang (5 år) eller mellemlang (3 år) videregående uddannelse af psykologisk, pædagogisk eller sundhedsfaglig karakter som fx psykolog, læge, præst, lærer, sygeplejerske, socialrådgiver, ergo- og fysioterapeut eller pædagog.

Optagelsen baseres tillige på en personlig samtale (ansøgermøde), hvoraf alder, modenhed, motivation og erhvervs erfaringer klarlægges med det formål at vurdere tilstrækkeligheden heraf.

Kvote 2.a

Ansøgere med en videregående uddannelse (minimum 3 år.), der ikke er relevant og ikke af psykologisk, pædagogisk eller sundhedsfaglig karakter.

Optagelsen baseres på en personlig samtale (ansøgermøde), hvoraf alder, modenhed, motivation og erhvervs erfaringer klarlægges med det formål at vurdere tilstrækkeligheden heraf.

Optagelse på dispensation – kvote 2.b

Ansøgere tilhørende andre faggrupper, end dem der er uddannet ved de højere læreranstalter, kan evt. optages på dispensation ud fra en helhedsvurdering af den enkeltes kvalifikationer.

En forudsætning for at kunne søge om optagelse på dispensation er, at ansøgers uddannelse [suppleres med kurser fra en højere læreranstalt eller videregående uddannelser](#) (fx det åbne universitet, de sociale højskoler, sygeplejehøjskole og lignende) inden for:

- psykologi
- ledelse
- personlig udvikling
- terapi, supervision

Optagelsen baseres tillige på en personlig samtale (ansøgermøde), hvoraf alder, modenhed, motivation og erhvervserfaringer klarlægges med det formål at vurdere tilstrækkeligheden heraf.

Helhedsvurderingen sker med udgangspunkt i en gennemgang af ansøgerens forudsætninger på følgende områder: alder, modenhed, erhvervserfaring, uddannelse og anden erfaring.

1) Alder

Ansøgeren er mindst 30 år når uddannelsen påbegyndes.

2) Modenhed

Ansøgeren har gennem livserfaring udviklet en modenhed, der kvalificerer til optagelse på studiet. Med udgangspunkt i dialog afgør uddannelsesstedet om ansøgeren har en veludviklet refleksion omkring egen livserfaring.

3) Erhvervserfaring

På en professionel måde at have arbejdet med andre mennesker i mindst 3 år indenfor f. eks ledelse, herunder også Human Ressource, konsulentvirksomhed, registreret alternativ behandling eller lignende.

4) Uddannelse

Ansøgeren som minimum har en 3-årig gymnasial uddannelse og kan dokumentere et vist kendskab til relevante psykologiske og terapeutiske teorier

Dokumentation for kendskab til relevante psykologiske og terapeutiske teorier opnås f.eks. gennem:

- Tidligere terapeutiske uddannelser
- Kurser ved universitet eller højere læreranstalt af pædagogisk og/eller psykologisk indhold
- Voksen pædagogisk grundkursus

- Kursus på folkeuniversitetet eller i forbindelse med højskoleophold af pædagogisk eller psykologisk indhold.
- Forkursus på uddannelsesstedet
- HF i psykologi

5) Tilsagn om optagelse i Psykoterapeutforeningen

Ansøger skal indhente tilsagn om optagelse i psykoterapeutforeningen (obligatorisk).

6) Anden erfaring

F. eks. U-landsophold eller ophold i udlandet af længere varighed, arbejde som plejefamilie, frivilligt socialt arbejde, ordinært højskoleophold, egen terapi og/eller supervision i arbejdsmæssige sammenhænge af rimeligt omfang.

For alle ansøgere gælder tillige

Alder og erhvervserfaring

Ansøger skal være fyldt 25 år og som minimum have 3 års erfaring med praktisk anvendelse af dennes uddannelse.

Der kan gives merit for anden relevant erhvervserfaring, hvilket omfatter minimum 3 års erfaringer med arbejde af medmenneskelig karakter fx:

- socialt arbejde i DK og Ulande
- undervisning eller andet pædagogisk arbejde
- personaleudvikling
- anden relevant erhvervserfaring

Erhvervserfaring kan opnås ved frivilligt, ulønnet arbejde, der svarer til mindst 3 års fuldtidsbeskæftigelse.

Viden om psykologiske og terapeutiske teorier og principper

Alle ansøgere skal inden uddannelsens start have en vis viden om psykologiske og terapeutiske teorier og principper.

OBS! Kan en vis viden om psykologiske og terapeutiske teorier og principper ikke dokumenteres via eksamens- eller kursus-beviser, da er deltagelse i et forberedende kursus (før studiestart) obligatorisk. Dette kursus kan evt. afløses ved udarbejdelsen af en skriftlig opgave af 5 siders omfang, svarende til 12.000 tegn inkl. mellemrum. Opgaven stilles individuelt.

Dokumentation og tidsfrister

Der kræves skriftligt dokumentation for ansøgernes opfyldelse af optagelseskriterier, herunder, levnedbeskrivelse, eksamensbeviser, evt, kursusbeviser, samt dokumentation af erhvervs erfaring (fx. ansættelseskontrakter, anbefalinger, mv.) og viden om psykologiske og terapeutiske teorier og principper.

Ved ansøgning angives hvilken kvote der søges i. Mundtligt afgivne tilsagn om optagelse og evt. tilsendt uddannelseskontrakt er kun gyldig, dersom der foreligger en komplet ansøgning der følger og opfylder ovenstående optagelseskriterier, samt overholdelse af betalingsbetingelser og tidsfrister angivet i kontrakt og følgebrev

Ansøgermøder

Der afholdes løbende ansøgermøder. Deltagelse i et ansøgermøde er en forudsætning for optagelse på uddannelsen. Datoen for næstkommende ansøgermøde annonceres på www.piaa.dk. Invitation og tilmelding nødvendig. Ansøgermøderne har en varighed af cirka 3 timer og består af 2 halvdele på cirka 1,5 time, adskilt af en pause på 15-20 minutter.

Første halvdel af mødet er en gensidig præsentation. To af instituttets repræsentanter (uddannelseslederen og én underviser) præsenterer sig selv og fortæller om deres respektive funktioner. Ansøgerne inviteres til at præsentere sig selv og fortælle lidt om deres generelle livssituation (jobsituation, civilstand osv.), motivationen for at søge en terapeutisk uddannelse, om de har været i terapi, og hvilken baggrundsviden de har om psykologi og psykoterapi.

Anden halvdel af mødet handler om selve uddannelsen, og der gives mulighed for at spørge ind til uddannelsen og fremsendt præsentationsmateriale. Ægtefæller, samlever og kæresten er velkomne til at deltage.

Ugen efter ansøgermødets afholdelse er det muligt for ansøger, at få at vide, om optagelse er muligt eller ej. Hvis der spores usikkerhed med hensyn til ansøgerens egnethed eller kvalifikationer, vil den pågældende ansøger, mod betaling, kunne deltage i en afdækkende samtale med to medlemmer af fakultetet, med henblik på en mere tilbunds gående afprøvning af ansøgerens muligheder.

Vurderes en ansøger egnet går optagelsesproceduren i gang og en gensidigt bindende kontrakt underskrives. Sammen med kontrakten underskrives en erklæring om overholdelse af etiske regler i

forhold til klienter, kolleger og institutioner, og om tavshedspligt, idet alle personlige temaer på holdet og instituttet er omfattet af tavshedspligt.

Merit

Der kan kun opnås merit for uddannelsesforløb fra ækvivalerende uddannelser, som dokumenterbart opfylder gældende vejledende kvalitetskrav til psykoterapeutiske uddannelser. Merit baseres på en individuel stillingtagen i hvert enkelt meritansøgning.

Merit i metodefag kan ske på tværs af uddannelser indenfor samme terapeutiske retning. Merit for teoretiske fag kan ske i den udstrækning, at undervisningen i det fag der søges merit for, ikke gennemføres som en integreret del af metode undervisningen.

KAP. 3 - STRUKTUR & INDHOLD

OPBYGNING OG PRAKTISK INFO

Den 4-årige psykoterapeutiske uddannelse er sammensat af en 2-årig grunduddannelse der giver adgang til 3. successivt 4. års overbygning. Hvert af de i alt 4 år indeholder 28 undervisningsdage pr. år. Der er indlagt ét internater på Fanø pr. semester. Hovedparten af uddannelsen foregår i en gruppe på mellem 16 og 18 kursister, besat med typisk én, nogle gange to, undervisere pr. kursus-dag/-weekend.

Ved afslutningen af hvert undervisningsår evalueres kursisternes fag-personlige udvikling og terapeutiske kompetencer, gennem en dialogbaseret selvevaluering og en evaluering fra én eller to undervisere.

Den 2-årige grunduddannelse er en introduktion til at arbejde psykoterapeutisk. Der fokuseres på at formidle grundlæggende psykologisk viden og at integrere denne viden i den studerende. Uddannelsen tager afsæt i deltagernes baggrund, fagpersonlige behov og faglige mål. Med udgangspunkt i direkte supervision af rådgivnings- og terapiforløb vil der være en kontinuerlig vekselvirkning mellem teori, metode og fagpersonlig udvikling, f.eks. teoretisk og praktisk arbejde med intersubjektive processer (relationsarbejde).

Terapeutisk arbejde med gæsteklienter (individuelle, par og familier) foregår under direkte supervision. På 3. og 4. år sker en professionsrettet udbygning af teoretiske, faglige som personlige kvalifikationer, eksterne og superviserede klientforløb er obligatoriske.

Ved overgang fra grunduddannelsen til 3. års overbygning kan der forekommer 6 mdr. ventetid. Det samme gør sig gældende ved overgangen fra 3. til 4. års overbygning. Hold på henholdsvis grunduddannelse og overbygning oprettes kun under forudsætning af et tilstrækkeligt antal tilmeldinger.

Omfang og undervisningstider

Cirka 2/3 af undervisningen er typisk tilrettelagt som i weekend-moduler. Den øvrige 1/3 af undervisningen afholdes torsdag/fredag og mandag/tirsdag. Der undervises hverdage og lørdage fra kl. 10.00 til 17.00, søndage fra klokken 10.00 til 15.55.

Hvert hold inddeles i tre træningsgrupper af 5-6 kursister. Træningsgrupperne mødes og arbejder mellem de lærebesatte weekend-moduler. Læs mere om træningsgrupperne under afsnittet træningsgrupper og terapi-træningsarbejde side 18.

Fordeling af lektioner

Uddannelsens samlede omfang udgør i alt 1.132 lektioner á 45 minutter. Undervisningen fordeler sig på teori & metode, egenterapi & refleksion, samt supervision, efter en fordelingsnøgle der tilnærmelsesvist hedder 46/33/21%.

- 520 lektioner - teori og metode
- 373 lektioner - egenterapi / selvrefleksion
- 238 lektioner - supervision

Semesterplaner og kursusbeskrivelser

For en detaljeret temaoversigt/undervisningsplan, henvises der til semesterplanerne, der kan downloades fra www.piaa.dk. I semesterplanen ledsages hver undervisnings-modul/tema af en tekst der beskriver formål, indhold/metode pensum (obligatorisk litteratur) og omfang. Ret til ændring af semesterplanens temaer, datoer og litteratur m.m. forbeholdes.

Egenterapi og supervision

På den 2-årige grunduddannelse er der ikke et obligatorisk krav om egenterapi eller supervision. På henholdsvis 3. og 4. år er der krav om minimum 10 timers individuel egenterapi pr. år (ved eksterne terapeuter), dersom kursisten ikke tidligere har været i terapi, i et omfang der svarer til i alt 20 timer. Disse timer skal dokumenteres ved fremsendelse af kvitteringer. Det bemærkes, at terapeuten skal være psykoterapeut MPF, autoriseret psykolog eller psykiater. Udgiften til individuel egenterapi er ikke indeholdt i uddannelsesafgiften.

Ydermere er supervision i forbindelse med eksternt klientarbejde på henholdsvis 3. og 4. år ligeledes obligatorisk, minimum 25 timer pr. år. Supervisionen kan være både intern eller ekstern, eksempelvis via arbejdsplads eller en supervisor, som supervisanden selv finder. Vi anbefaler, at den obligatorisk supervision modtages internt, ved uddannelsens undervisere. Det bemærkes, at supervisor skal være psykoterapeut MPF, autoriseret psykolog eller psykiater. Udgiften til ekstern supervision er ikke indeholdt i uddannelsesafgiften, men dækkes helt eller delvist af klientbetalingen, der som udgangspunkt anbefales sat til 2-300 kr. pr. session.

Vejledende samtaler

Underviserne må ikke have aktive studerende i individuelle terapiforløb. Har en studerende brug for akut hjælp, da kan der tilbydes en vejledende samtale (max. 3 samtaler pr. år) ved en af underviserne, hvorefter der henvises til en ekstern terapeut. Disse samtaler betaler den studerende selv for.

Orlov

Uddannelsen skal gennemføres inden for en tidsramme på 6 år. Kun i særlige tilfælde bevilges orlov eller dispensation, som f.eks. sygdom, barsel eller lign. Orlov fra uddannelsen bevilges kun på baggrund af en skriftlig ansøgning. Dispensation fra tidsramme på de 6 år, gives efter en konkret vurdering under hensyn til det individuelle studieforløb. Orlov fritager som udgangspunkt ikke for betalingspligten. Ved evt. fritagelse for betaling af kursusafgift i orlovsperioden, udskydes betalingen til genoptagelse af kursusforløbet, til de til enhver tid gældende priser. Uddannelsen genoptages på første givne hold med ledige pladser. Fakultet kan vælge at invitere til en samtale, inden en genoptagelse af studiet kan ske.

Instituttets ledelse kan beslutte at pålægge en kursist orlov, såfremt særlige omstændigheder taler herfor. Ved tidspunktet for pålæggelse af orlov, fastlægges vilkår for orloven af fakultetet, disse godkendes af uddannelseslederen. Ved genoptagelse af studiet, er en samtale med to repræsentanter fra fakultetet obligatorisk.

Fravær

Fravær må maksimalt andrage 10 % pr. år. Ved et samlet fravær på mere end 10 % udstedes uddannelsesbevis ikke.

Ophør/udmeldelse

Uddannelseskontrakten er bindende og kan ikke opsiges af den studerende. I særlige tilfælde kan Instituttets ledelse beslutte, at løse kursisten fra uddannelseskontrakten, såfremt det efter en samlet vurdering er opfattelsen, at den studerende ikke er i stand til at leve op til uddannelsens krav og forpligtigelser. Ved ophævelse af kontrakten initieret af instituttets fakultet bortfalder betalingen ved udgangen af indeværende semester.

Merit

Se kapitel 2.

VIDENSKABELIGT UDGANGSPUNKT

Psykoteraapeutisk Institut Århus er i sin almenpsykologiske og terapeutiske tilgang relationsorienteret. Vores personligheds- og udviklings-psykologiske optik er psykodynamisk og socialpsykologisk orienteret, vores værdigrundlag humanistisk eksistentielt og vores terapeutiske tilgang oplevelsesorienteret og gestaltterapeutisk - med vægt på psykologi og psykoterapi i en familierapeutisk ramme.

I den følgende tekst vil det videnskabelige grundlag for uddannelsens hovedområder, samt uddannelsens psykoteraapeutisk retning, metode- og værdigrundlag, blive beskrevet og dokumenteret ved referencer til videnskabeligt underbygget arbejde/litteratur. Endvidere vil anvendte fænomenologiske metoder blive beskrevet, og uddannelsens etiske regler for udøvelse af psykoterapi præsenteres.

Der henvises til aktuelle semesterplaner (www.piaa.dk) for beskrivelse af uddannelsens undervisningstemaer, deres formål, indhold og omfang (antal lektioner), samt den dertil hørende kursuslitteratur. Pensum udgøres af den obligatoriske kursuslitteratur.

Personlighedens udvikling, struktur, indhold og funktion

Personlighed kan defineres som summen af de psykiske udvekslinger der er tilgængelige (og utilgængelige) for det enkelte individ, og dermed den (person-) lighed hvormed det enkelte individ percipere, føler, tænker og oplever sig selv, sine relationer verden. Selv og identitet er det socialpsykologiske begreb for samme fænomen. Begrebet Identitet udspringer af det latinske *identita*, der betyder "samme som", der i betydning ligger tæt op af "person-lighed".

Klientens personlighed (og dermed også klientens relationer) er psykoterapiens genstandsfelt, terapeutens personlighed er terapeutens værktøj - og dermed interventionernes, metodens og værdigrundlagets "hjul". Personligheder mødes i en terapeutisk setting. Omdrejningspunktet i enhver psykoteraapeutisk efteruddannelse er (eller bør være) fænomenet personlighed eller selv/identitet (der her anvendes med samme betydning), da det er klientens personlighed der gennem terapeutiske interventioner påvirkes, med det formål at skabe vækst og forandring – til klientens bedste. Samtidig er terapeutens personlighed afgørende for, hvilket møde og hvilken forandring og vækst der kan skabes, da et potentielt udviklingspotentiale udfoldes i et (uundgåeligt) samspil mellem klientens og terapeutens personlighed og terapeutens forcer og begrænsninger.

Inden for almenpsykologien (personligheds- og udviklingspsykologi, socialpsykologi og kognitiv psykologi) er det alment accepteret, at vi internaliserer det sociale system vi vokser op og udvikler os i (Matlin, 2005)). Denne internalisering danner grundlag for den måde og det psykiske modenhedsniveau vi fungerer på, samt hvilke psykiske udvekslinger (give vs. tage og nærhed vs. afstand) der er tilgængelige for os inter- som intra-psykisk (Fonagy, Schore og Stern, 2006).

Et socialpsykologisk perspektiv er, at selvet skabes og formes via social interaktion, hvor vi gennem sprog og handlinger udveksler symboler rig på (fælles) mening (Mead, 2005 [1934]). Social interaktion og social eksistens afhænger af, at vi ved hvem vi er, og hvem andre er. Identitet og selvopfattelse er en del af denne viden, som er grundlaget for at kunne vurdere og forudsige både egne og andres evner, holdninger og handlinger (Hogg & Vaughan, 2005).

Selv og identitet er kognitive konstruktioner, der påvirkes af og påvirker social interaktion og perception gennem forudsigelighed for både os selv og andre (ibid.). Selvet er ifølge Markus (1977) en fast kognitiv struktur, bestående af selvskemaer baseret på tidligere erfaringer. Et andet synspunkt er, ifølge Turner og Oakes (1997), ideen om, at selvrepræsentationen er mere flydende og fleksibel med afsæt i den aktuelle situations sociale kontekst. Dog ikke mere flydende, end at Turner og Oakes også taler om en social medieret struktur med et individuelt element indlejret (ibid.). Ifølge Turner og Oakes (1997) internaliseres samfundet som en del af en kognitiv fungeren, således det er selvet, der er styrende for den kognitive aktivitet, hvorved kognitionen gennem selvet bliver socialt konstitueret.

Et spørgsmål, der melder sig er, i hvor høj grad selvet er en sproglig konstruktion vs. en konstruktion bestående af mere "faste" men omskiftelige sociale identiteter/kognitive strukturer. Et synspunkt kunne være, at hvis selv og identitet skal kunne påvirke social interaktion, må disse have en form for stabil essens og tyngde.

Spørgsmålet om selvet og del-identiteternes essens og tyngde, kan delvist besvares ved at inddrage et personlighed- og udviklingspsykologisk perspektiv. Ifølge Otto F. Kernberg optræder der en reciprok påvirkning og afsmitning af epigenetisk karakter, mellem den biologisk givne (medfødte) personligheds-konstitution (instinkter og temperament) og den gradvise dannelse og modning af personlighedens struktur, via samspillet med det tidlige sociale omsorgsmiljø (Kernberg, 1976). Selv og identitet har altså, ifølge dette perspektiv, en grad af fysisk essens i kraft af en neurobiologisk komponent. Et perspektiv der støttes af øvrige psykodynamikere/objektrelationsteoretikere og nyere interpersonel neurobiologisk forskning af Fonagy, Schore og Stern (2006). Idéen om, at selv, identitet og selvopfattelse skabes og formes via social interaktion, som en internalisering af samfund, omgivelser og sociale samspil, der slutteligt munder ud i en mere eller mindre fast kognitiv struktur, er altså ikke alene et socialpsykologisk perspektiv, men også et personligheds- og udviklingspsykologisk perspektiv.

Kernberg (objektrelationsteoretiker) står ikke alene, men støttes af udviklingspsykologisk orienterede teoretikere som eksempelvis Stern (interpersonel), Kohut (selvpsykolog), og Bowlby (tilknytningspsykolog) med øget fokus på selve udviklingsprocessen. Uanset de forskellige betegnelser for deres orientering, er alle fire teoretikere enige om, at (arten og kvaliteten af) relationen til det (tidlige) primære sociale system er vigtig. Netop denne relation er generator for dannelsen af kognitive strukturer, der betegnes som indre billeder, eller skemaer for udvekslinger mellem subjekt og objekt, nu og i fremtid, inden for rammen af hvilke de kognitive processer forløber.

Socialpsykologien deler i høj grad perspektiv med udviklingspsykologien, hvad angår kognitive strukturer, samt idéen om, at selv, identitet og selvopfattelse skabes og formes via social interaktion. Bowlby taler om arbejdsmodeller, der bygger på mentale repræsentationer af selvet og andre, skabt af tidlige gentagne tilknytningsmønstre med omsorgspersoner (Bowlby, 1969). Kernberg taler, på samme måde som Bowlby, om, at barnet internaliserer samværet i kraft af dagligdagens selv- og objekt-repræsentation. Denne indoptagen medfører en kognitiv psykisk struktur, der er en afspejling af det tidlige sociale samspil. Den indre verden kommer altså, ifølge dette perspektiv, i overvejende grad til at afspejle den faktiske ydre verden, og den kontekst mor, far og barn indgår i (Kernberg, 1976). Kohut ligger i direkte tråd med denne opfattelse. Kohut taler om hvordan selvobjekter indoptages, og hvordan individet herigennem skaber indre billeder, der kommer til at udgøre et mere eller mindre sammenhængende selv, afhængigt af hvilke selvobjekter, der er til rådighed (Kohut, 1990). Sidst men ikke mindst beskriver Stern, der er inspireret af objektrelationsteorien og selvpsykologien, den samme proces, blot med andre begreber og betoning. Stern kalder Repræsentationer af Generaliserede Samspil for RIG'er, som er en akkumulering af oplevelser. Den type oplevelser der er flest af, kommer til at farve og forme identiteten og selvopfattelsen (Stern, 2000).

Josephs og Ribbert har ladet sig inspirere af tilknytningsteorien. De tager udgangspunkt i tilknytningsteoriens indre arbejdsmodeller og kobler dem med teorien om 'det dialogiske selv' (Josephs & Ribbert, 2003). Selvet ses som en mængde af 'jeg-positioner' med hver deres ophav i sociale relationer, der kan sidestilles med reale sociale udvekslingsformer. Hver jeg-position har en stemme, der relateres til andre jeg-positioners stemmer i en dynamisk relation af dialog. Det er denne dialogiske interaktion mellem hierarkisk forskellige stemmer, der danner grundlag for udviklingsmæssig transformation, og Josephs og Ribbert anfører derfor, at teorien om det dialogiske selv giver en forklaring på, hvordan indre arbejdsmodeller kan transformeres, samt hvordan der kan dannes nye. Josephs og Ribbert er altså enige i, at selvet har en social herkomst, men de mener i modsætning til fx Turner og Oakes, at selvet er personligt konstrueret gennem dialogen mellem de forskellige jeg-positioner (ibid.). En dialog der må antages at tage udgangspunkt i det psykiske materiale der generelt er tilgængeligt og præger individets ydre som

indre liv. Et gennemgående element i både social- og objektrelationspsykologisk tænkning, og den måde disse perspektiver anvendes i undervisningen ved psykoteraeutisk Institut Århus er altså, at den indre verden afspejler den ydre – og omvendt. Begge formes i relationen og kulturen, hvorfor relationsarbejde er et centralt omdrejningspunkt i undervisningen på den 4-årige terapeutiske uddannelse ved Psykoteraeutisk Institut Århus.

Referencer til videnskabelig grundlag - personlighedspsykologi

Nedenstående referencer refererer kun til ovenstående tekst vedrørende det videnskabelige grundlag for undervisningen i personlighedens udvikling, struktur og indhold. For referencer vedr. litteraturen anvendt i undervisningen om samme emne, henvises til de aktuelle semesterplaner på www.piaa.dk.

Bowlby, J. (1969), *Attachment and loss vol. 1*, London: Pimlico.

Fonagy, P., Schore A. N. & Stern, D. (2006). *Affektregulering i udvikling og psykoterapi* (1.oplag), København: Hans Reitzels Forlag.

Hogg, M. A. & Vaughan, G. M. (2005). *Social psychology*, 4th edition, Harlow, UK: Pearson Education, Prentice Hall (Ch. 2-8, 10-11).

Josephs, I.E. & Ribbert, H. (2003). Where is the Other in the Self? Multiplicity, Unity and Transformation of Self from a Developmental Standpoint. In Brüne, M., Ribbert, H. & Shiefelhövel, W. *The Social Brain*. Chichester, England: Wiley. 153-167. 15 pp.

Kernberg, O. F. (1976) *Object-Relations Theory and Clinical Psychoanalysis* (1.oplag), London: Aronson.

Kohut, H. (1990). *Selvets psykologi*. København: Hans Reitzels Forlag A/S.

Markus, H. (1977). "Self-Schemata and Processing Information About the Self", *Journal of Personality and Social Psychology*, 35, (2), February, 63-78. In E. Aronson & A.R. Pratkanis (Eds.) (1993), *Social Psychology Vol II*, Aldershot, England: Edward Elgar Publishing Limited. 16 pp.

Matlin, M. W. (2005), *Cognition* (6.th. ed.), John Wiley & Sons.

Mead, G. H. (1934). *Mind, self, and society*. Chicago, IL: University of Chicago Press. Ligger på internettet under:

http://spartan.ac.brocku.ca/~lward/Mead/pubs2/mindself/Mead_1934_toc.html

Mead, G. H. (2005 [1934]). *Sindet, selvet og samfundet*. København: Akademisk Forlag

Stern, D., N. (2000) *Spædbarnets interpersonelle verden*. (3. Udg. 4. oplæg.) København: Hans Reitzels Forlag.

Turner, J.C. & Oakes, P.J. (1997). The Socially Structured Mind. I. (Eds.) McGarty, C. & Haslam, S.A. *The Message of Social Psychology*. Cambridge: Blackwell Publishers. 355-377. 23 pp.

Psykoterapeutisk retning, metode og værdigrundlag

Instituttets værdigrundlag er humanistisk eksistentielt, og det faglige grundlag er oplevelsesorienteret psykoterapi, der er en relationsorienteret psykoterapi med vægtning af familiesynet. Der fokuseres gennem uddannelsen på egenterapi og selvrefleksion under supervision i en fortløbende proces, der har som mål at stimulere den studerendes personlighedsudvikling. Personlighedsudviklingen (successivt en moden personlighedsstruktur) er terapeutens grundlag for at kunne bruge sig selv som person på en moden, autentisk – og for klienten frugtbar - måde.

Terapeutisk tilgang

Den terapeutiske tilgang, der anvendes i uddannelsen på Psykoterapeutisk Institut Århus, tager afsæt i oplevelses- og familie- orienteret psykoterapi, eksistentiel psykologi og gestalt-psykologi og –terapi.

Oplevelsesorienteret familierapi har afsæt i den humanistisk-eksistentiale teoridannelse. Nogle af grundlæggerne til den oplevelsesorienterede terapiform været Carl Rogers´ med sin klientcentrerede terapi (Rogers, 1988) og Fritz Perls´ med sin gestaltterapi. Begge kom frem i 50´ernes USA. Rogers var pioner og bidrog med opmærksomhed på relationen mellem terapeut og klient. Han var optaget af terapeutens grad (evne til) at møde klienten på en autentisk og kongruent måde. Ikke-fordømmende, accepterende og forstående. Tilgangen kaldte Rogers ”non-directive”, en ikke-styrende, men spejlende tilgang (Hougaard, 2004).

Den **oplevelsesorienterede tilgang** er **humanistisk og fænomenologisk** (fremtrædelsesformer - jeg oplever) kendetegnes ved, at være procesorienteret, terapeuten er nærværende og personlig, med mere fokus på her-og-nu end fortid-fremtid.

Den fænomenologiske tilgang tager afsæt i det fordomsfrie møde med klienten i en ligeværdig og medmenneskelig kontakt. Der tages udgangspunkt i det umiddelbart foreliggende, som det viser sig gennem det enkelte menneskes oplevelse, tanke, fortolkning og handling. Respekten for mennesket viser sig ved at indse dette og undlade at stille sig bedrevidende an og afholde sig fra at diagnosticere og/eller definere klientens person, behov og liv. Udgangspunktet i terapien er klientens beskrivelse af sit tema (oftest smerte), og at kunne hjælpe klienten med at sætte ord på tanker og følelser. Psykoterapeuten forstår sin klient som et medmenneske, og sætter sig selv og egne ideer i parentes (anden række), reducerer forventninger, undlader at tage noget for givet, for at komme frem til, hvorledes klienten oplever sig selv og egne livsmuligheder.

Dette gennem her-og-nu-udforskningen af klientens følelser og tanker der er grundlaget for at skabe personlig refleksion og indsigt. Vi beskæftiger os i undervisningen bl.a. med psykoterapeutens evne til at arbejde autentisk, have bearbejdet egne personlige temaer og at være i stand til at sætte sig ud over forudfattede antagelser og begrebslige inddelinger af verden i et ligeværdigt møde med klienten.

Terapeutens evne til at hjælpe klienten med at sætte egne ord på sit liv, som det leves i adfærd, handlinger, tanker, fantasier og følelser, bliver dermed central for klientens egen forståelse for, hvad der forhindrer eller fremmer løsninger på tilværelsens dilemmaer. Terapeuten arbejder således ud fra et ligeværdsprincip, som dette beskrives af bla. **Walter Kempler** i et ikke-diagnosticerende miljø, der respekterer, at klienten oplevelsesmæssigt, kognitivt og faktisk befinder sig i en anden og forskellig ydre og indre verden, end den, psykoterapeuten befinder sig

Den fænomenologiske metode stiller krav til psykoterapeutens evne til mental åbenhed, autentisk væren, rummelighed og fleksibilitet, som kun kan læres (hvis ikke de mestres i forvejen) gennem personligt arbejde, selvrefleksion og bevidsthed om egne styrker og kontaktforstyrrelser i relationer med andre mennesker. Psykoterapeuten skal anerkende det medmenneskelige forhold i terapeutisk arbejde og friholde sig fra en tilgang til klienten som en dygtig terapeut, der kan aflevere sin viden og definere, hvad klienten skal gøre eller undlade at gøre med sit eget liv. Vi kan se det således at fænomenologisk psykoterapeutisk arbejde er en stræben

Walter Kemplers familierapi kan forstås som en forlængelse af/eller som en undergruppe til den fænomenologisk og oplevelsesorienterede tilgang. Walter kempler arbejdede i flere år sammen med Perls på uddannelsescentret Esalen i Californien. Kempler tog gradvist afstand fra Perls metoder og "tekniske tilgang" til klienten. Han begyndte at fokusere mere på de aktuelle relationer i klientens familie - og deres indbyrdes samspil, personlige dialoger, samt konflikten mellem integritet (personlige grænser) og samarbejde. Kempler ser symptomer som udtryk for usundt samspil, børn som symptombærere. Han vægter en terapeut i øjenhøjde, altså en

ligeværdig relation, på trods af den asymmetri der ligger indlejret i, at terapeuten er mervidende i forhold til klienten og hjælper klienten mod betaling (Kempler, 1986).

Den oplevelsesorienterede og familierapeutiske tilgang støttes af flere nutidige og aktuelle teoretikere og forskere. Daniel Stern (1997, 2004) har bidraget til forståelsen af inter-subjektivitet i barndommen. I.D.Yalom (1999, 2002) er en nutidende repræsentant for oplevelsesorienteret og eksistentiel psykoterapi, hvor det autentiske møde vægtes højere end terapeutiske teknikker og metoder.

Den **eksistentielle tilgang (Yalom og Fog)** kendetegnes ved fire eksistentielle grundvilkår, som gælder for alle mennesker, og som alle er nødt til at forholde sig til. Disse fire grundvilkår er alenehed, meningsløsheden, friheden (og hermed ansvaret for, at livet leves på en måde der ikke er meningsløs) og sidst men ikke mindst døden. Der skelnes mellem human being og human doing. Der lægges vægt på nærvær, anerkendende relationer og autenticitet, frem for "teknikker og metoder". Også Spinelli (1998) vægter også at være frem for at gøre, og dermed også repræsentant for en "ikke teknisk" terapeutisk tilgang.

Gestaltpsykologien (Hostrup, Perls) er i udgangspunktet en perceptionspsykologi, der beskæftiger sig med lovmæssigheder for, hvorledes vi sanser og opfatter. Et populært eksempel herpå, er figuren med de to ansigter, som samtidig er en vase. Det der er i spil her (og alle øvrige sammenhænge) er, at det vi sanser og oplever (ser, hører, mærker og tænker) afhænger af, hvilken kontekst vi sanser og oplever i. Både baggrund og enkeltdele er medbestemmende for helheden (figuren). Den terapeutiske tilgang baseret på gestaltpsykologien er i udgangspunktet individ-orienteret, dette i modsætning til den familierapeutiske tilgang. Der er fokus på integration af personlighedens enkeltdele til en sammenhængende og meningsgivende helhed. Perls bidrog, via sin gestaltterapeutiske tilgang, med vægtningen af her-og-nu processer, hvor terapeuten gennem strukturerede øvelser (bl.a. stolearbejde) hjælper klienten med at nuancere og integrere konfliktfyldt materiale. Teknikken "den tomme stol", er blot en metafor for, at indtage andres perspektiv på én selv, en given sag eller fænomen. Dette er også centralt i andre terapeutiske tilgange, men blot ekspliciteret og billedliggjort i gestaltterapien.

Referencer til videnskabelig grundlag

For videnskabelige referencer vedr. undervisningens retning, metode og værdigrundlags, se pensum af forfattere/retninger **fremhævet med fed skrift**. Pensum er anført i aktuelle semesterplaner, som er tilgængelige på www.piaa.dk.

ETISKE REGLER

Etiske regler -

Undervisningen og træningen på Psykoterapeutisk Institut Århus foregår i henhold til de etiske regler, som Psykoterapeutforeningen og Dansk Psykologforening har opstillet.

De studerende vil blive mødt af lærerne og medstuderende med respekt, åbenhed og støtte til opnåelse af autonomi og personlig udvikling.

Lærerne påtager sig at sikre deltagernes trivsel ved at følge kursisternes individuelle processer og gruppeprocesserne.

Som bl.a. Løgstup (ifølge Fog, 1998, *Saglig medmenneskelighed*, p. 68) og Søren Willert skriver, er der i praksis tale om at stræbe efter etisk opførelse, ikke om entydige regler, der blot skal efterleves.

De væsentligste punkter, som her skal fremhæves, er:

- Tavshedspligten
- Klare aftaler om gensidige forventninger og ansvar
- Entydige relationer
- Hjælp til øget autonomi
- Støtte til personlig udvikling mht. bedre mestring ift. de aftalte emner.

Undervisning i ovenstående sker eksplicit som en del af undervisningen i forvaltningsret, og implicit som en indlejret del af den daglige undervisning. Både studerende og undervisere er forpligtet til at gøre sig bekendt med studieordningens indhold, og dermed også de etiske regler.

TEORIER OG FAG

Der er ovenfor redegjort for det teoretisk udgangspunkt (personligheds- og udviklingspsykologiske perspektiv, samt den terapeutisk tilgang), der anvendes som uddannelsens videnskabelige fundament. Teorier, fag og pensum som uddannelsesplanen følger, er anført i aktuelle de semesterplaner, der kan downloades på www.piaa.dk.

På den 2-årige grunduddannelsen er der placeret fire teoriforelæsninger, som primært afholdes i auditoriet på Risskov Psykiatriske Hospital. Disse fire forelæsninger afvikles i en fast rækkefølge, og derfor ikke har nogen fast plads på de enkelte semestre. Disse forelæsninger er

- Psykopatologi
- Psykoterapiens historie
- Forvaltningskundskab
- Videnskabsteori

METODER OG PRAKSIS

Metoder og praksis redegøres der for i semesterplanens beskrivelser under de enkelte undervisningsmoduler og temaer.

TERAPITRÆNING

Der er i uddannelsesforløbet indlagt færdighedstræning i at udøve terapi. Denne træning foregår under vejledning af en erfaren underviser og sker i sammenhæng med undervisningens teori og metode.

I plenum foregår der terapitræning ved både sessioner med underviseren som eksemplarisk terapeutmodel, og ved tematisk relevante eller på anden vis aktuelle øvelses-terapier, hvor de studerende agerer som klient, terapeut og observatør hhv. respons giver. I sidstnævnte setting giver underviseren direkte supervision, hvilket giver en slags personlig læringseffekt hos den studerende, der arbejder og modtager supervisionen, og anden læring hos de øvrige deltagere, som sidder med større distance.

Centrale punkter i læringen er:

- Hvordan fungerer terapien fagligt-teoretisk og i den personlige omsætning?
- Hvordan oplevede øve-terapeuten at kunne modtage supervision, set i sammenhæng med hvad underviseren og de øvrige studerende iagttog?
- Hvad kan øve-klienten levere af feedback til sin terapeut?

Træningsgrupper og terapitrænings-arbejde

En central og højt vægtet del af uddannelsen er arbejdet i træningsgrupperne. Hvert hold deles ind i tre træningsgrupper med 5-6 medlemmer pr. gruppe. Træningsgrupperne sammensættes ved studiestart på den 2-årige grunduddannelse og forbliver som udgangspunkt sammen i de næstfølgende to år. Ved indledning til 3. års overbygning er der mulighed for, at danne nye træningsgrupper.

I træningsgrupperne arbejdes med træning dvs. udviklingen af det fagpersonlige sprog og udtryk hos hver enkelt studerende. Grupperne leverer værdifuld feedback på disse områder og tillader træning og integrering uden det samme præstationspress, som tilstedeværelsen af en autoritet/erfaren underviser kan udløse.

Kombinationen af selvstændigt arbejde i grupperne og af gruppeeftersyn, som tager hånd om og formidler viden om de gruppedynamiske processer, gør gruppen til et væsentligt udviklingsrum for de studerende.

Grupperne udvikler sig ofte til at være meget fortrolige rum deltagerne imellem. Gamle familiemønstre og roller kan bearbejdes på linje med aktuelle private eller arbejdsmæssige gruppeerfaringer. Arbejdet følges af underviserne.

Grupperne bliver til "klientgrupper" i plenum, med underviseren som gruppeterapeut. Igen gælder de samme læringsprincipper som ovenfor, idet den transparente proces effektivt muliggør læring og forandring hos både de "aktive " og de observerende studerende.

Træningsgruppernes opgave er træne psykotering i praksis, supervision og indenfor de rammer uddannelsen sætter, samt arbejde med teori og teorifremlæggelser. Funktionen er ligeledes at hjælpe med at gennemgå, forstå den obligatoriske litteratur. Fokuspunkterne er, at sætte sig ind i teoriernes begrebsapparat. Samt at forholde sig personligt - genkender jeg mig selv eller nære relationer - i det læste.

Træningsgrupperne er kernen i uddannelsen, som:

- træningsenhed
- team
- kollegialt forum

Træningsgruppen har derfor underviserens kontinuerlige opmærksomhed på:

- gruppes øvelsesarbejde
- gruppens proces (etablering af strukturer)
- gruppens konfliktområder

Møder og referater

Træningsgrupperne mødes og arbejder én hel dag (6 arbejdstimer) tre gange hvert semester. Udarbejdelse af referat fra disse møder er obligatorisk. Referaterne sendes umiddelbart efter hvert møde til underviserne + info@piaa.dk. Fokus og retningslinjer for referaterne er angivet i semesterplanens indledning, sammen med relevante mailadresser på modtagerne. Referaterne bruges af underviserne, til at orientere sig om livet i træningsgrupperne. Det er imidlertid gruppernes eget ansvar, at vurdere og vælge hvilke problemstillinger de vil arbejde med og hvilke de i undervisningen vil bede om hjælp til.

Hver enkelt træningsgruppe er selv ansvarlig for at planlægge og afholde møder i træningsgrupperne, successivt skrive referat (i alt max 1,5 side a' 2400 tegn pr. side) af møderne og sende dem til underviserne (jf. semesterplanernes introduktion). Det er træningsgruppens leder der er ansvarlig for at der vælges referent, så beskrivelse af træningsgruppens proces og arbejde finder sted. Bruges træningsgruppemødet til andet end at træne terapeutisk sessioner, der redegøres der for i referatet for dette valg.

Model for arbejde i træningsgruppe

A) Afsøgning af arbejds punkter

Mødeleder styrer processen, i afsøgning af problemstillinger/dilemmaer til det terapeutiske trænings arbejde. Der besluttet, hvem der skal arbejde som klienter. Gruppen skal varetage minimum én terapeutisk session pr. mødegang, men ikke nødvendigvis 2 terapeutiske sessioner.

Arbejdes

- Klienten udpeger en terapeut
- Terapeuten afgør, hvem der skal arbejde som supervisor

B) Supervisor

Supervisor er støtte for terapeuten. De indleder terapien med at indgå en kontrakt om, på hvilke præmisser supervisors arbejde skal foregå.

C) Reflekterende team

De øvrige gruppemedlemmer arbejder som reflekterende team. Teamets opgave er, at hjælpe supervisor. Det er supervisor der afgør, hvorvidt og hvornår teamet evt. skal give deres betragtninger til kende.

D) Opfølgning

Klienten udtrykker sig om, hvorledes terapien har virket. Terapeuten modtager den øvrige gruppes refleksioner over hans/hendes indsats. Supervisor modtager den øvrige gruppes refleksioner over hans/hendes indsats.

- Det er terapiens proces der reflekteres over og evalueres
- Gruppen må ikke blande sig i terapiens indhold, da dette let afstedkommer en uhensigtsmæssig "efter-terapi".

E) Træningsgrupperne

Hver undervisnings-weekend indledes med - som en indlejret del af vejrmeldingen - at træningsgrupperes kan bringe materiale op. Det er træningsgruppernes eget ansvar, at gøre opmærksomme på sine problemstillinger og hvilke de ønsker hjælp til.

Gæsteklienter og terapitrænings-arbejde

Gæsteklienter er klienter der, i en undervisningssituation får terapi af en studerende under supervision. Terapien er gratis for klienten, som modsat modtager terapien i en undervisningssituation.

Det er holdets eget ansvar at skaffe gæsteklienter til undervisningen.

Klientkoordinator

Der udpeges på hvert hold en klientkoordinator, der er ansvarlig for det praktiske arbejde i forbindelse med at have gæsteklienter på holdet, herunder orientering af den pågældende underviser og holdet.

Alle undervisere er forpligtet til på semesterplanen at markere, om de vil have gæsteklienter den dag de underviser.

Struktur – et udgangspunkt

Der afsættes en time (60 min.) til den terapeutiske samtale i plenum. Er klienterne par eller familie, kan 1 1/2 time (90 min.) afsættes.

Inden et hold modtager gæsteklienter skal holdet af underviserne orienteres om form og struktur for sessionen med gæsteklienten.

Gæsteklienten skal orienteres om de vilkår der gælder, når hun eller han stiller sig til rådighed for træning i en undervisningssammenhæng. Klienten er gæst på holdet og skal føle sig tryk ved værtskabet. Det vil bl.a. sige, tages vel imod, have lejlighed til, inden terapien går i gang, at hilse på de tilstedeværende på en uformel måde.

Formalia – et udgangspunkt

Når den terapeutiske samtale påbegyndes skal øvrige tilstedeværende forholde sig i fuldkommen ro.

På forhånd er valgt 2-3 observatører, som har den særlige opgave sammen med supervisor, at give terapeuten feedback, hvis de bedes om det.

Klienten skal have mulighed for at reagere på sin oplevelse af situationen. "Hvordan har det været for dig at være her? Er der noget, du synes vi skal ændre? Er der noget, du har været specielt glad for?"

Når klienten har udtrykt sig, følger terapeuten klienten til dørs og tager afsked.

Efter klientsamtalen giver de udvalgte observatører og supervisor (underviseren) terapeuten feedback.

Den studerende der har arbejdet som terapeut, har ansvar for at opfølgning af samtalen med klienten finder sted. Den studerende orienterer klienten om, at han/hun vil blive kontaktet indenfor en uges tid. Formålet er at høre, om der er efter-reaktioner, som skal tages vare på. Det er muligt at lave en opfølgende samtale på holdet. Dette skal aftales med klientkoordinatoren på holdet. Den næstkommende lærer skal på forhånd orienteres herom af den studerende, der har arbejdet som terapeut og efterfølgende talt med gæsteklienten.

1. og 2. semester

Der kan komme gæsteklienter ind på holdet, herunder egen familie. Arbejdet med gæsteklienter varetages primært af underviseren, sekundært af den studerende under direkte supervision af underviser.

3. og 4. semester – samt efterfølgende semestre

Der modtages, som en obligatorisk del af undervisningen, gæsteklienter på holdet. De studerende skal under direkte supervision arbejde psykoterapeutisk.

5. og efterfølgende semestre

Den studerende kan fortsætte samtaler med klienten i privat regi, under forudsætning af, at underviseren finder det forsvarligt, klienten er interesseret heri, samt at den studerende deltager i individuel supervision eller i en supervisionsgruppe.

Eksterne klienter og terapitrænings-arbejde

Det er på 3. og 4. år obligatorisk, at have superviserede eksterne klientforløb i privat regi eller som led i erhverv. Supervision er obligatorisk.

Udgift til deltagelse i supervisionsgruppe, dækkes af klienthonoraret, som er 2-300 kr. pr. time for 3. års studerende og 3-400 kr. pr. time for 4. års studerende.

KAP. 4 – UNDERVISERNE

BAGGRUND

Underviserne ved Psykoterapeutisk Institut Århus har typisk en grunduddannelse som autoriseret klinisk psykolog, psykiater eller socialrådgiver, suppleret med minimum en 4-årig psykoterapeutisk efteruddannelse. Længerevarende klinisk erfaring, samt solid formidlingskompetence, er et krav for at blive ansat som underviser ved psykoterapeutisk Institut Århus.

For mere detaljeret information om vores underviseres uddannelsesniveau og erfaringsgrundlag, se under menuen *undervisere* eller *organisation* på www.piaa.dk

Generelt

Underviserne refererer til uddannelseslederen.

Underviserne er forpligtet til overholde Psykoterapeut Foreningens etiske regler.

Undervisere er forpligtet til at holde sig á jour med de seneste teorier indenfor faget – og er ansvarlige for egen faglige udvikling, herunder supervision. Instituttet kan bede om plan for egen faglig udvikling.

Alle undervisere skal være organiseret i deres respektive faglige organisationer.

De undervisere der kvalificerer sig hertil, opfordres til at indmelde sig i Psykoterapeutforeningen.

Det forventes at underviserne opfører sig loyalt i forhold til ledelse, administration og øvrige undervisere - og omvendt.

Faglig udvikling og møder

Underviserne ved psykoterapeutisk Institut Århus er selv ansvarlige for at modtage supervision og via kurser holder sig á jour med den teoretisk og praksisrelaterede udvikling inden for deres område. Deres faglige udvikling, og Instituttets samlede udviklingsbehov, er et fast punkt på de fire årlige fakultetsmøder.

Det forventes, at underviserne indgår i andre netværk og erfaringsammenhænge, end de obligatorisk møder forbundet med undervisningen ved Psykoterapeutisk Institut Århus. Disse netværk (herunder erfaringsgrupper og supervision) er registreret i den enkelte undervisers ansættelsespapirer.

Undervisernes formidlingskompetence og undervisningens generelle kvalitetsniveau følges løbende via den interne kvalitetssikring. Undervisere er forpligtet til at lade sig evaluere i forbindelse med den løbende interne kvalitetssikrende evaluering. Læs mere om kvalitetssikring i studieordningens kapitel 9.

Undervisningen

Undviserne er medansvarlige for, at semesterplanen er påført den korrekte temabeskrivelse og litteratur.

Undviserne er ansvarlige for afholdelse af de enkelte undervisningsdage de er skemalagt til at undervise på, herunder evt. forberedelse, samt afvikling af eksamen.

Undvisningen skal foregå inden for rammen af den til enhver tid gældende studieordning, som undviserne har en pligt til løbende at holde sig orienteret om. Inden for rammerne af studieordningen, har den enkelte underviser pædagogisk frihed til at tilrettelægge og afvikle sin undervisning i tråd med dagens tema.

Vælger en underviser at afvige fra semesterplanen, da skal der sendes en formålsrettet mail herom til holdet, så eventuelle misforståelser undgås. Denne mail sendes Cc til øvrige undervisere og uddannelsesleder.

Undviserne er forpligtet til at skrive referat af deres undervisning. Referatet sendes umiddelbart efter afholdelse af undvisningen til øvrige undervisere til deres orientering. Mailadresser fremgår af semesterplanernes introduktion.

Konkurrerende virksomhed

Ingen underviser eller samarbejdspartner må udøve konkurrerende virksomhed med PIÅ med udgangspunkt i aktive studerende ved instituttet, med hvem der er underskrevet en gensidigt bindende uddannelseskontrakt.

Ej heller må der arrangeres kurser eller gives andre tilbud til de studerende - uden at aftale dette med uddannelseslederen. Evt. kursustilbud, der ligger ud over uddannelsesprogrammet, skal derfor afvikles ifølge aftale eller samarbejde med PIÅ.

Fra ovenstående er individuel- og gruppesupervision, samt vejledende samtaler med studerende på instituttet, undtaget.

KAP. 5 – UNDERVISNINGSFORMER

Undervisnings- og arbejdsformer

Baggrunden for den praksisbaserede undervisningsform der tilbydes på psykoteraapeutisk Institut Århus uddannelse er:

- at styrke den professionsbaserede undervisning
- at skabe et miljø der fremmer indlæring og sammentænkning af teori, praksis og forskning

Et grundprincip er, at den studerende først selv oplever processen fra klientperspektivet og dernæst fra terapeutperspektivet. Selve den egenterapeutiske del udformes som egentlig psykoteraapeutiske sekvenser og ikke som en "som-om-terapi". Herved tilbydes de studerende mulighed for:

- at kunne internalisere terapeuten som rollemodel i indlæringen af den studerendes egen, senere praksis
- at få bearbejdet evt. egne problemer

I den psykologfaglige profession, og ikke mindst i det psykoteraapeutiske virke, er psykoteraapeutens egen person et vigtigt redskab. Væsentlige mål for egenterapien er at sikre, at den studerende:

- får en vis grad af selvindsigt og fortrolighed med egne reaktioner
- gør sig egne erfaringer i klientrollen, da disse faciliterer indlevelsen i klienten
- får lejlighed til at iagttage en erfaren psykolog/terapeut arbejde, hvilket der i anden praksis kun vanskeligt gives adgang til
- gruppeprocesser tillader, at den studerende både kan observere andres proces og selv være aktør i processen.

Direkte superviseret arbejde

En central arbejdsform er direkte supervision af samtaler. Under overværelse af medkursister, og superviseret af en underviser, arbejder kursisterne med hinanden. Den enkelte kursist melder sig med en selvvalgt problemstilling, ofte sammenhængende med vedkommendes fagpersonlige målsætning. En anden kursist inviteres eller melder sig som samtalepartner, og de to gennemfører samtalen, kun afbrudt af den superviserende lærer, eller evt. et udpeget reflekterende team af medkursister. Disse samtaler er

ofte individuelle, men kursister opfordres til at invitere deres familie/partner med. Familieperspektivet fastholdes.

På uddannelsen møder vi også gæsteklienter i form af familier og personer udenfor kursistgruppen. De kan være indbudt af kursister, som arbejder med dem til daglig, eller de kan henvende sig direkte til Institutet for at modtage hjælp, som led i holdets undervisning. Disse klienter forberedes telefonisk på situationen, og mødes på dagen af den kursist og lærer, de skal tale med, hvorefter samtalen finder sted under overværelse af gruppen, som ovenfor beskrevet.

Det er underviserens ansvar, at sikre en etisk, respektfuld og faglig forsvarlig behandling af gæsteklienterne. Samtalen indledes og videreføres så langt som muligt af kursisten. Novice-terapeuten støttes i at bruge sine fagpersonlige færdigheder i forhold til den givne klient/klient-familie. Der reflekteres og superviseres åbent mellem kursist og supervisor, med henblik på umiddelbar omsætning og progression i samtalen - og på at muliggøre en øget forståelse hos klienterne. Det kan forekomme, at underviseren (supervisor) overtager dele af samtalen.

Respons

Enhver terapeutisk arbejdssituation efterfølges af egenrefleksion og respons fra observatører og undervisere. Forud for samtalen vælges to observatører som efter nærmere anvisning giver respons til den kursist, som netop har arbejdet som samtalepartner. Kursisten indleder med en mundtlig selvevaluering, og suppleres med respons fra valgte observatører og underviser (supervisor).

Denne efter-samtale finder sted efter klienten er gået, og har til formål at tydeliggøre læringsmuligheder, bearbejde eventuelle vanskeligheder aktualiseret af samtalen, samt evt. nuancere den fagpersonlige selvopfattelse. Derudover er det (for holdet) en direkte træning i at give præcis, anerkendende og udfordrende respons, samt (for novice-terapeuten) at modtage og integrere denne.

Gruppe-dynamisk arbejde.

Der arbejdes gruppedynamisk med den store gruppe. En gennemgående form er vejrmeldinger og runder, hvor deltagerne inviteres til at give tydelige, personlige og autentiske udsagn. Herigennem skærpes evnen til at have opmærksomhed på og differentiere imellem subjektive oplevelse og objektive forhold som andre oplever dem, samt at formidle potentielt svære budskaber, på en måde så andre kan tage imod dem.

Integration af teori

Teori og pensum indgår på uddannelsen i form af temaoplæg. Herudover inddrages teori som oplæg til gruppens aktuelle arbejde eller som efterbearbejdning af gennemførte rådgivnings-, terapi- eller

supervisions-sessioner. Til hver undervisning anvises (i semesterplanen) teori til læsning, og evt. diskussion i træningsgrupperne.

Der er forskel på at have viden om noget, og at kunne anvende en teori i praksis. Det anbefales derfor, at teorien læses med en personlig optik, som en introduktion til at kunne arbejde med teorien i praksis. Altså, at den enkelte studerende - som studieform - prøver at bruge teorien som optik på eget liv og familie, som en måde at integrere teorien på. Således teorien ikke blot (for-) bliver en løs uintegreret viden.

Kursisterne forventes at holde oplæg for hinanden i arbejdsgruppen og i plenum. Der lægges vægt på, at formidling af egne overvejelser og af læst teori er et væsentligt element i at opøve en solid faglig (selv-) forståelse. Holdets tværfaglige sammensætning gør det muligt at opbygge kendskab til andre faggrupperes synsvinkler.

Kursisternes evaluering og selvevaluering.

Kursisten evaluerer løbende på egen udvikling af såvel rådgivende/terapeutiske som teoretiske kompetencer, ligesom kursistens faglige og personlige udvikling kontinuerligt følges af underviserne. Den fagpersonlige målsætning er primært den studerendes værktøj til, at følge egen udvikling. Den fagpersonlige målsætning revideres én gang pr. år eller efter behov.

Prøveformer

Prøveformerne er skriftlige på 1., 2., 3. og 4. år. 4 års eksamen suppleres med en mundtlig eksamen. Der henvises til kapitel 6. for yderligere information.

KAP 6. – EKSAMEN

INDLEDNING

Psykoterapeutisk Institut Århus vægter evnen til at bruge sin egen person som det grundlæggende faglige redskab i det psykoterapeutiske arbejde, med afsæt i et videnskabeligt underbygget teorigrundlag.

Dette medfører, at vi udover den teori- og fagspecifikke skoling i det psykoterapeutiske arbejde - igennem de to første uddannelsesår - specifikt stimulerer arbejdet med den studerendes fagpersonlige udvikling.

Resultaterne af den fagpersonlige udvikling kan være en vanskelig målbar størrelse. Der skelnes mellem nedenstående tre niveauer:

- at tilegne sig, fremstille og i praksis anvende teori
- at arbejde på et personligt plan, som det kendes gennem undervisningssituationer i plenum og træningsgruppens øvelsesarbejde
- at udvikle specifikke faglige kvalifikationer, som at kunne afgrænse de områder der hører ind under psykoterapeutens arbejdsområde, samt de der ikke gør

I løbet af det 4-årige uddannelsesforløb er der indlagt i alt 5 eksaminer. Eksaminerne placeret på henholdsvis 1., 2. og 3. år gives vurderingen bestået/ikke bestået. De to afsluttende eksaminer, henholdsvis 4. års skriftlige opgave, samt den mundtligt eksamen, bedømmes tillige af en ekstern censor, ud fra den til enhver tid gældende officielle karakterskala.

Alle eksaminer er individuelle og skal være et udtryk for den enkeltes indsats og fag-personlige kunnen.

1. ÅRS EKSAMEN – 2. SEMESTER

Indledning

Første års eksamen består af henholdsvis en skriftlig opgave, samt en fagpersonlig evaluering der udføres ved 2. semesters afslutning. De studerende evalueres (i forholdet én til én) af hinanden, samt af den eller de underviserer der varetager semesterafslutningen.

Formålet med første års eksamen er baseret på formålsbeskrivelsen for den 2-årige grunduddannelse (stk. 1.)

Formål

Formålet med første års eksamen (skriftlig opgave + evaluering) er at følge (og videreudvikle) den studerendes faglige og personlige proces. Herunder evne til teoretisk fordybelse i pensum (obligatorisk litteratur), fagpersonlige udvikling og terapeutiske færdigheder, integrationen af teoretisk viden i tanke og handlingsmønstre, samt at den studerende kan analysere og perspektivere pensum i forhold til eget personligt arbejde med anvendelse af relevant teori som optik.

Første del - fagpersonlig evaluering på 1. år

Metode

Hver studerende har ved studiets begyndelse udarbejdet en fagpersonlig målsætning (FP) for studieåret, indeholdende hvilke områder den studerende ønsker at udvikle fagligt som personligt. Selvevaluering tager udgangspunkt i denne FP, som den så ud ved årets begyndelse. Der vil endvidere være fokus på træningsgruppens udviklingsproces.

OBS! Den fagpersonlige målsætning sendes til dem der skal evaluere den studerende - senest to uger før semesterafslutning.

a) Træningsgruppen - skal på sidste gruppemøde inden den afsluttende undervisningsweekend have forholdt sig til indbyrdes relationer gennem følgende spørgsmål:

- Hvad har jeg lært at dig?
- Hvad har været svært for mig?
- Hvad er min egen andel af det?
- Hvad vil jeg aktivt bidrage med?

Materialet fra træningsgruppen er med til at danne baggrund for den faglige og personlige evaluering den studerende foretager af sig selv. Ved at have vores egen personlighed og ditto psykiske udvekslinger som genstandsfelt for vores opmærksomhed, trænes den fagpersonlige relationskompetence, herunder evne til kontakt (med sig selv og andre) og på en personlig og assertiv måde at udtrykke hvad vi mærker, oplever og tænker.

b) Selvevaluering – der (inden undervisningen afholdes) skal udarbejdes på baggrund af følgende spørgsmål og som fremføres i plenum:

- Hvad har betydet mest for mig igennem studieåret? (egne temaer/eget arbejde/andres personlige arbejde/ /undervisning)
- Hvordan har jeg udviklet mig i forhold til min målsætning?
- Hvad har jeg mest brug for at udvikle fremover?

c) Evaluering af medstuderende - studerende skal evaluere hinanden. Den studerende evalueres af en person fra egen træningsgruppe eller fra en de øvrige grupper. Den studerende vælger selv hvem de vil evalueres af. Den samme person må ikke evaluere mere end én medstuderende. Valget skal ske inden evalueringssweekenden, så dem der skal give feedback har mulighed for at forberede sig. Fordelingen af hvem der evalueres af hvem koordineres af holdrepræsenteren uden for undervisningstiden og formidles til underviseren senest én uge inden evalueringen finder sted.

d) Evaluering fra undervisere - den studerende evalueres af underviseren med udgangspunkt i den skriftlige eksamensopgave, samt den fagpersonlige målsætning sammenholdt med den aktuelle selvevaluering. Undervisernes evaluering af den studerende skal indeholde et læringsperspektiv for fremtidig udvikling.

NB! Den personlige evaluering fra underviseren gives ikke på skrift. Derfor kan hver studerende med fordel vælge én eller to "referenter", der tager referat af det materiale evalueringssprocessen afføder.

e) Efter endt evaluering - revideres eller udarbejdes en ny fagpersonlig målsætning for de kommende to semestre. Disse fremsendes efterfølgende på e-mail gennem holdrepræsenteren samlet til undervisere og administration.

Anden og skriftlige del på 1. år - problemformulering og formalia

a) Indled opgaven med at referere din fagpersonlige målsætning som den blev udformet ved uddannelsesstart. Hvis du i forløbet har valgt at revidere din målsætning, fortæl da hvilke ændringer du har foretaget og din motivation herfor.

b) Beskriv hvilken teori/metode du har haft særlig fokus på i det første uddannelsesår og beskriv konkret i et eller to eksempler, hvorledes du har benyttet denne teori/metode privat og/eller i dit arbejde.

c) På hvilke områder, fagligt og privat, har du implementeret din fagpersonlige målsætning i tanker og handling. Beskriv to konkrete eksempler herpå, og fortæl om hvordan dine omgivelser har forholdt sig til disse to forandringer i tanke og handling.

d) Beskriv din trivsel i træningsgruppen, og hvilke udfordringer du er stødt på, samt hvorledes du har valgt at håndtere disse, samt resultatet heraf.

Omfang

Opgaven skal andrage minimum 3 og maksimum 4 sider af 2400 tegn (i alt 7.200 - 9.600 tegn inklusiv mellemrum). Overskridelser på mere end 10% accepteres ikke. Forside, indholdsfortegnelse, afskrivning af fagpersonlig målsætning, litteraturliste, samt eventuelle bilag medregnes ikke i opgavens omfang.

Vejledning

Det er ikke indlagt særskilt opgavevejledning. Såfremt der er generelle og overordnede spørgsmål til opgaveløsningen, da skal disse indsamles af holdrepræsentanten og sendes til den eller de undervisere der er ansvarlige for semesterafslutningen på andet semester.

Bedømmelse af skriftlig opgave

Den skriftlige opgave gives vurderingen bestået eller ikke bestået. Gives bedømmelsen ikke bestået, da orienteres den studerende herom inden den afsluttende weekend og der aftales hvorledes opgaven kan omskrives, således at godkendelse bliver mulig. Dato for ny aflevering fastsættes. Godkendes andet eksamensforsøg ikke, da skal instituttets fakultet tage stilling til, om eksaminanden kan indstilles til et tredje eksamensforsøg. Manglende eller for sen aflevering tæller som et eksamensforsøg. Udgifter til re-eksaminering og evt. vejledning hertil, påhviler den studerende.

Der gives en kort skriftlig feedback på den skriftlige eksamen. Denne feedback vil indeholde en kort kritik af opgaven, samt fokuspunkter for læringsperspektiv.

2. ÅRS EKSAMEN – 4. SEMESTER

Indledning

Andet års eksamen består af henholdsvis en skriftlig opgave, samt en fagpersonlig evaluering der udføres ved 4. semesters afslutning. De studerende evalueres (i forholdet én til én) af hinanden, samt af de to undervisere der varetager semesterafslutningen.

Formål

Formålet med andet års eksamen (skriftlig opgave + evaluering) er at følge (og videreudvikle) den studerendes faglige og personlige proces. Herunder evne til teoretisk fordybelse i pensum (obligatorisk litteratur), fagpersonlige udvikling og terapeutiske færdigheder, integrationen af teoretisk viden i tanke og

handlingsmønstre, samt at den studerende kan analysere og perspektivere pensum i forhold til eget personligt arbejde med anvendelse af relevant teori som optik.

Ydermere vægtes de faglige og personlige udfordringer ved at give og modtage personlig feedback – selv når denne er vanskelig at komme med og at tage imod.

Formålet med 2. års eksamen er baseret på formålsbeskrivelsen for den 2-årige grunduddannelse (jf. kapitel 1., stk. 1.)

Første del - fagpersonlig evaluering på 2. år

Indhold / teori

Overordnet arbejdes der ud fra foregåendes semestrets obligatoriske litteratur og temaer med øget vægt på dagens obligatoriske litteraturs temaer, herunder assertiv kommunikation.

Metode

Der tages udgangspunkt i gensidig evaluering studerende imellem og selvevaluering, samt en evaluering fra underviserne. Evalueringen tjener til at følge og stimulere de studerendes faglige og personlige udvikling, herunder:

- at integrere egen subjektiv opfattelse med andres subjektive opfattelser / objektive iagttagelser
- evne til kommunikere og modtage potentielt svære og sårbare personlige meddelelser

a) Træningsgruppen - skal på sidste gruppemøde inden den afsluttende undervisningsweekend have forholdt sig til indbyrdes relationer gennem følgende spørgsmål:

- Hvad har jeg lært af dig?
- Hvad har været svært for mig i min relation til dig?
- Hvad er min egen andel af det?

Materialet fra træningsgruppen er med til at *danne baggrund* for den faglige og personlige evaluering den studerende foretager af sig selv. Ved at have vores egen personlighed og ditto psykiske udvekslinger som genstandsfelt for vores opmærksomhed, trænes den fagpersonlige relationskompetence, herunder evne til kontakt (med sig selv og andre), samt på en assertiv måde at udtrykke hvad vi oplever, tænker og mærker. Der skal ikke fremsendes noget referat/materiale vedr. pkt. a) til underviserne.

b) Selvevaluering – der (inden undervisningen afholdes) skal udarbejdes på baggrund af følgende spørgsmål og som fremføres i plenum:

- Hvad har betydet mest for mig igennem de to studieår?
- egne temaer/eget arbejde/andres personlige arbejde/ /undervisning
- Hvordan har jeg udviklet mig i forhold til min fagpersonlige målsætning
- Hvordan vurderer jeg min parathed til at påbegynde superviseret arbejde som psykoterapeut?
- Hvad synes jeg, at jeg kan håndtere, og hvad er svært for mig? – Giv eksempler herpå
- Hvad har jeg brug for at udvikle fremover, fagligt som personligt?
- Tidsrammen for selvevalueringen 10 minutter pr. studerende

c) Evaluering af medstuderende - studerende skal evaluere hinanden. Den studerende evalueres af en person fra en anden gruppe end sin egen træningsgruppe. de øvrige grupper. Den studerende vælger selv, hvem de vil evalueres af. Den samme person må ikke evaluere mere end én medstuderende. Valget skal ske inden evalueringsweekenden, så dem der skal give feedback har mulighed for at forberede sig. Efter evaluering og feedbackproces skabes der plads (ustruktureret pause) til dialog på tomandshånd. Fordelingen af hvem der evalueres af hvem koordineres af holdrepræsentanten uden for undervisningstiden.

Tidsrammen for gensidig evaluering er 5 minutter pr. studerende

Holdrepræsentanten sender - senest 2 uger før den afsluttende undervisningsweekend - en liste over hvem der evaluerer hvem til de to undervisere der er ansvarlig undervisningen denne weekend.

d) Evaluering fra undervisere - den studerende evalueres af to undervisere med udgangspunkt i den skriftlige eksamensopgave, samt den fagpersonlige målsætning sammenholdt med den aktuelle selvevaluering. Undervisernes evaluering af den studerende skal indeholde et læringsperspektiv for fremtidig udvikling.

Den personlige evaluering fra undviserne gives som udgangspunkt ikke på skrift. Derfor kan hver studerende med fordel vælge én eller to "referenter", der tager referat af det materiale evalueringsprocessen afføder.

Andel og skriftlige del på 2. år - problemformulering og formalia

a) Indled opgaven med at lave en skriftlig redegørelse for de mønstre, du indgik i gennem din opvækst og hvordan de har udmøntet sig i din relation til andre, mens du har været på grunduddannelsen. Du skal forholde dig til dine relationer i:

- træningsgruppen
- Holdet
- din arbejdssammenhæng
- din nuværende familie

b) Anvend relevante dele af den teori, du har arbejdet med i undervisningen og kæd disse sammen med dine personlige refleksioner over de ændringer i tanke og handling, som du:

- har oplevet/har foretaget
- de ændringer du evt. ønsker at foretage

c) Endvidere vil vi bede dig vurdere din parathed til at påbegynde superviseret arbejde som psykoterapeut?

- hvor ser du din styrke
- hvad har du brug for at lære mere om og videreudvikle

Opbygning

- Forside med forfatterens navn, holdnummer og dato
- Indholdsfortegnelse
- Fagpersonlig målsætning
- Litteraturliste med angivelse af titel, forfatter og udgivelsesår
- Sidetal

Omfang

Opgaven skal andrage minimum 6 og maksimum 8 sider af 2400 tegn (i alt 14.400 - 19.200 tegn inklusiv mellemrum). Overskridelser på mere end 10% accepteres ikke. Forside, indholdsfortegnelse, afskrivning af fagpersonlig målsætning, litteraturliste, samt eventuelle bilag medregnes ikke i opgavens omfang.

Vejledning

Det er ikke indlagt særskilt opgavevejledning. Såfremt der er generelle og overordnede spørgsmål til opgaveløsningen, da skal disse indsamles af holdrepræsentanten og sendes til den eller de undervisere der er ansvarlige for semesterafslutningen på andet semester.

Bedømmelse

Opgaven bedømmes efter følgende parametre:

- Opgavebesvarelsen sammenhæng med opgaveformuleringen
- Det teoretiske niveau – herunder teorivalg og begrundelse herfor
- Opgaveskriverens evne til personlig dybde og selvrefleksion
- Niveau for analyse og argumentation
- Opsætning og sproglige kvalitet (formuleringsevne)
- Litteraturhenvvisninger

Den skriftlige opgave gives vurderingen bestået eller ikke bestået. Der gives en kort skriftlig feedback på den skriftlige eksamen fra to undervisere. Denne feedback vil indeholde en kort kritik af opgaven, samt fokuspunkter for læringsperspektiv og fremtidig udvikling.

Gives bedømmelsen ikke bestået, da orienteres den studerende herom inden den afsluttende weekend og der aftales hvorledes opgaven kan omskrives, således at godkendelse bliver mulig. Dato for ny aflevering fastsættes. Godkendes andet eksamensforsøg ikke, da skal instituttets fakultet tage stilling til, om eksaminanden kan indstilles til et tredje eksamensforsøg. Manglende eller for sen aflevering tæller som et eksamensforsøg. Udgifter til reeksaminering og evt. vejledning hertil, påhviler den studerende.

3. ÅRS EKSAMEN – 6. SEMESTER

Indledning

Tredje års eksamen består af henholdsvis en skriftlig opgave, samt en fagpersonlig evaluering der udarbejdes ved 6. semesters afslutning. De studerende evalueres (i forholdet én til én) af hinanden, samt af de to undervisere der varetager semesterafslutningen.

Formål

Formålet med tredje års eksamen (skriftlig opgave + evaluering) er at følge (og videreudvikle) den studerendes faglige og personlige proces. Herunder evne til teoretisk fordybelse i pensum (obligatorisk litteratur), fagpersonlige udvikling og terapeutiske færdigheder, integrationen af teoretisk viden i tanke og handlingsmønstre, samt at den studerende kan analysere og perspektivere pensum i forhold til eget personligt arbejde med anvendelse af relevant teori som optik.

På 3. år er der øget fokus på den studerendes evne til at anvende sine faglige og personlige kompetencer i en faglig sammenhæng, teoretisk som praktisk.

Formålet med 3. års eksamen er baseret på formålsbeskrivelsen for 3. og 4. års overbygning (jf. kapitel 1., stk. 3.)

Første del - Fagpersonlig evaluering på 3.år

Metode

Der tages udgangspunkt i gensidig evaluering studerende imellem og selvevaluering, samt en evaluering fra underviserne. Evalueringen tjener til at følge og stimulere de studerendes faglige og personlige udvikling, herunder:

- at integrere egen subjektiv opfattelse med andres subjektive opfattelser / objektive iagttagelser
- evne til kommunikere og modtage potentielt svære og sårbare personlige meddelelser

a) Træningsgruppen - skal på sidste gruppemøde inden den afsluttende undervisningsweekend have forholdt sig til indbyrdes relationer gennem følgende spørgsmål:

- Hvad har jeg lært af dig?
- Hvad har været svært for mig i min relation til dig?
- Hvad er min egen andel af det?

Materialet fra træningsgruppen er med til at *danne baggrund* for den faglige og personlige evaluering den studerende foretager af sig selv. Ved at have vores egen personlighed og ditto psykiske udvekslinger som genstandsfelt for vores opmærksomhed, trænes den fagpersonlige relationskompetence, herunder evne til kontakt (med sig selv og andre), samt på en assertiv måde at udtrykke hvad vi oplever, tænker og mærker. Der skal ikke fremsendes noget referat/materiale vedr. pkt. a til underviserne.

b) Selvevaluering – der (inden undervisningen afholdes) skal udarbejdes på baggrund af følgende spørgsmål og som fremføres i plenum:

- Hvad har betydet mest for mig igennem det tredje studieår?
 - egne temaer/eget arbejde/andres personlige arbejde/ /undervisning
- Hvordan har jeg udviklet mig i forhold til min fagpersonlige målsætning
- Hvordan vurderer jeg min parathed til superviseret arbejde som psykoterapeut?
 - Giv herunder eksempler fra dine erfaringer med klienter i superviseret praksis.
- Hvad synes jeg, at jeg kan håndtere, og hvad er svært for mig? – Giv eksempler herpå
- Hvad har jeg brug for at udvikle fremover, fagligt som personligt?

Tidsrammen for selvevalueringen 10 minutter pr. studerende

c) Evaluering af medstuderende - studerende skal evaluere hinanden. Den studerende evalueres af en person fra en anden gruppe end sin egen træningsgruppe. de øvrige grupper. Den studerende vælger selv hvem de vil evalueres af. Den samme person må ikke evaluere mere end én medstuderende. Valget skal ske inden evalueringsweekenden, så dem der skal give feedback har mulighed for at forberede sig. Efter evaluering og feedbackproces skabes der plads (ustruktureret pause) til dialog på tomandshånd. Fordelingen af hvem der evalueres af hvem koordineres af holdrepræsentanten uden for undervisningstiden.

Tidsrammen for gensidig evaluering er 5 minutter pr. studerende

Holdrepræsentanten sender, senest 2 uger før den afsluttende undervisningsweekend en liste over hvem der evaluerer hvem til de to undervisere der er ansvarlig undervisningen denne weekend.

d) Evaluering fra undervisere - den studerende evalueres af to undervisere med udgangspunkt i den skriftlige eksamensopgave, samt den fagpersonlige målsætning sammenholdt med den aktuelle

selvevaluering. Undervisernes evaluering af den studerende skal indeholde et læringsperspektiv for fremtidig udvikling.

Den personlige evaluering fra underviserne gives ikke på skrift. Derfor kan hver studerende med fordel vælge én eller to "referenter", der tager referat af det materiale evalueringsprocessen afføder.

Anden og skriftlige del på 3. år - problemformulering og formalia

Eksamen – med afsæt i klientforløb

3. års skriftlige eksamen tager afsæt i ét af de obligatorisk klientforløb, som den studerende skal varetage på 3. års overbygning. Den studerende udarbejder en problemformulering, som bliver omdrejningspunkt for tredje års opgave. Problemformuleringen godkendes af den underviser der varetager eksamen. Se aktuel semesterplan.

Emne og problemformulering

Tredje års opgave skal fungere som en integration mellem teori og praksis.

- Opgaven tager udgangspunkt i en analyse af et terapiforløb med egen klient. Problemformulering skal godkendes af den underviser der har ansvar for afviklingen af tredje års eksamen.
- Dette forløb analyseres med udgangspunkt i relevant (selvvalgt) teori inden for rammen af den obligatoriske litteratur på de forgangne seks semestre.
- Der redegøres kort for teori, metode og menneskesyn der anvendes i opgaven, samt for valget heraf.
- Såfremt der arbejdes terapeutisk med par, familie eller gruppe kan to studerende arbejde sammen, såvel som psykoterapeuter, som i udarbejdelsen af hovedopgaven.

Opbygning og indhold

- Forside med opgavens titel, forfatterens navn, holdnummer og dato
- Indholdsfortegnelse med angivelse af hovedafsnit og dertil svarende sidetal.
- Indledning
- Redegørelse
- Diskussion

- Afrunding
- Referenceliste med angivelse af titel, forfatter og udgivelsesår
- Appendiks til opgave - fagpersonlige målsætning:
- Sidetal

Indledning

Præsentation af opgavens problemformulering og disposition.

Redegørelse

- Præsenter (giv kort redegørelse) den eller de teorier du vil anvende som optik i din analyse.
- Argumenter for dit valg af teori

Diskussion

- Diskussion af selvvalgte perspektiver på problemstilling?

Afrunding

- Hvad har du lært, ved at arbejde med denne opgave?
- Hvad vil du evt. gerne blive klogere på?

Referenceliste

Litteratur der enten redegjort for eller refereret til medtages i referencelisten.

Appendiks til opgave - fagpersonlige målsætning

Din fagpersonlige målsætning vedlægges i opgaven, med din egen vurdering af dine evner som terapeut på nuværende tidspunkt - og hvad du ønsker at udvikle endnu mere (max én side a' 2400 tegn).

Omfang

Opgaven skal andrage minimum 10 og maksimum 12 sider af 2400 tegn (i alt 24.000 - 28.800 tegn inklusiv mellemrum). Overskridelser på mere end 10% accepteres ikke. Forside, indholdsfortegnelse, afskrivning af fagpersonlig målsætning, litteraturliste, samt eventuelle bilag medregnes ikke i opgavens omfang.

Vejledning

Vejledning på 3. års opgave vil ligge indlejret i undervisningen på 6. semester, hvilket der løbende er sat dage af til. Såfremt der er generelle og overordnede spørgsmål til opgaveløsningen, da kan disse indsamles af holdrepræsentanten og sendes til den eller de undervisere der er ansvarlige for semesterafslutningen på andet semester.

Har den enkelte studerende brug for yderligere vejledning, kan denne indhentes mod betaling.

Bedømmelse

- Opgaven bedømmes efter følgende parametre:
 - Opgavebesvarelsen sammenhæng med opgaveformuleringen
 - Det teoretiske niveau – herunder teorivalg og begrundelse herfor
 - Opgaveskriverens evne til refleksion på et personligt niveau
 - Niveau for analyse og argumentation
 - Korrekt og præcist sprogbrug, brug af fagterminologi, formuleringsevne og opsætning af opgave
 - Litteraturhenvisninger

Den skriftlige opgave gives vurderingen bestået eller ikke bestået. Der gives en kort skriftlig feedback på den skriftlige eksamen fra to undervisere. Denne feedback vil indeholde en kort kritik af opgaven, samt fokuspunkter for læringsperspektiv og fremtidig udvikling.

Gives bedømmelsen ikke bestået, da orienteres den studerende herom inden den afsluttende weekend og der aftales hvorledes opgaven kan omskrives, således at godkendelse bliver mulig. Dato for ny aflevering fastsættes. Godkendes andet eksamensforsøg ikke, da skal instituttets fakultet tage stilling til, om eksaminanden kan indstilles til et tredje eksamensforsøg. Manglende eller for sen aflevering tæller som et eksamensforsøg. Udgifter til reeksaminering og evt. vejledning hertil, påhviler den studerende.

4. ÅRS AFSLUTTENDE EKSAMEN – 8. SEMESTER

Indledning

Fjerde års eksamen består af henholdsvis en skriftlig hovedopgave og en mundtlig eksamen.

Formål

Formålet med fjerde års skriftlige og mundtlige eksamen er, at teste den studerendes evne til at anvende sine faglige og personlige kompetencer i en faglig terapeutisk sammenhæng, teoretisk som praktisk.

Følgende vil blive vægtet:

- terapeutiske praksis-færdigheder
- integrationen af teoretisk viden egne fag-personlig handlings-mønstre
- evne at analysere og perspektivere egen terapeutisk praksis, med anvendelse af relevant teori som optik

Formålet med 4. års eksamen er baseret på formålsbeskrivelsen for 3. og 4. års overbygning (jf. kapitel 1., stk. 2.)

Skriftlige eksamen – hovedopgave (4. år)

På 4. studieårs 8. semester afleveres en afsluttende hovedopgave. Opgaven bedømmes, af intern eksaminator og ekstern censor, efter den til enhver tid gældende karakterskala.

Formål med skriftlig hovedopgave

At give den studerende mulighed for teoretisk og personlig fordybelse i psykotераapeutisk arbejde – på et teoretisk niveau. Endvidere skal opgaven vise, at den studerende kan analysere, reflektere over og perspektivere eget psykotераapeutisk arbejde med anvendelse af relevant teori som optik, jf. generel formålsbeskrivelse for fjerde års eksamen.

Forberedelse og vejledning

Forberedelse og vejledning af hovedopgaven vil ligge indlejret i holdundervisningen. Der er mulighed for én gennemlæsning af opgave pr. studerende (max 50% af totalt tilladt antal tegn) hos den underviser der har ansvar for afviklingen af fjerde års eksamen. Vilkår for vejledning defineres af eksaminator – kontakt for aftale. Såfremt der er generelle og overordnede spørgsmål til opgaveløsningen, da kan disse indsamles af holdrepræsentanten og sendes til den eller de undervisere der er ansvarlige for semesterafslutningen på andet semester.

Har den enkelte studerende brug for yderligere vejledning kan denne indhentes mod betaling.

Emne og problemformulering

Fjerde års hovedopgave skal fungere som en integration mellem teori og praksis.

- Opgaven tager udgangspunkt i en analyse af et terapiforløb med egen klient. Problemformulering skal godkendes af den underviser der har ansvar for afviklingen af fjerde års eksamen.
- Dette forløb analyseres med udgangspunkt i relevant (selvvalgt) teori inden for rammen af den obligatoriske litteratur på de forgangne otte semestre.
- Der redegøres kort for teori, metode og menneskesyn der anvendes i opgaven, samt for valget heraf.
- Såfremt der arbejdes terapeutisk med par, familie eller gruppe kan to studerende arbejde sammen, såvel som psykoterapeuter, som i udarbejdelsen af hovedopgaven.

Opbygning

1. Forside med opgavens titel, forfatterens navn, holdnummer og dato og evt. en illustration
2. Indholdsfortegnelse med angivelse af hovedafsnit og dertil svarende sidetal
3. Indledning og problemformulering.
4. Redegørelse
5. Analyse
6. Diskussion
7. Konklusion
8. Udtalelse til offentlig myndighed
9. Litteraturliste

Indledning (opbygning pkt. 3)

- Præsentation af opgaven
- Præsentation af problemformulering (problemstilling)

Redegørelse (opbygning pkt. 4)

- Der redegøres kort for det terapeutiske forløbs og klients formodet kerneproblematik.
- Der redegøres kort for teori, metode og menneskesyn der anvendes i opgaven

- Der argumenteres for valget teori og metode i relation til kerneproblematik

Analyse og diskussion (opbygning pkt. 5. + 6.)

- Baggrund for klientens kerneproblematik
- Hvad har du lært om dig selv - hvad ville du evt. have gjort anderledes?

Konklusion (opbygning pkt. 7)

Afrunding af opgave.

Appendiks - vedlægges hovedopgaveopgave

Der skrives en udtalelse (max 1 side a' 2400 tegn) til evt. bevilgende myndigheder. f.eks. social- og sundhedsforvaltningen, som der samarbejdes med., således at den ville kunne bruges som en statusbedømmelse efter 5 samtaler.

Referenceliste:

Litteratur der enten redegjort for eller refereret til medtages

Omfang

Hovedopgave med én forfatter må maksimalt andrage 48.000 tegn inklusiv mellemrum, svarende til 20 normalsider af 2400 tegn. Ved to hovedopgaveforfattere maksimalt 60.000 tegn, svarende til 25 normalsider af 2400 tegn. Overskridelser på mere end 10% accepteres ikke og opgaven kan afvises.

Afsnit der ikke tæller med i omfang (antal tegn)

- Forside
- Indholdsfortegnelse
- Litteraturliste
- Bilag
- Bagside
- Appendiks (udtalelse til offentlig myndighed)

Bedømmelse

Opgaven bedømmes efter følgende parametre:

- Opgavebesvarelsen sammenhæng med opgaveformuleringen
- Teoriens relevans
- Niveau for analyse, diskussion og konklusion
- Korrekt og præcist sprogbrug, brug af fag-terminologi, formuleringsevne og opsætning af opgave
- Opgaveskriverens evne til refleksion på et personligt niveau og på meta-plan
- Litteraturhenvisninger

Den skriftlige opgave bedømmes efter den til enhver tid gældende karakterskala. En samlet karakter gives ved den mundtlige eksamen.

Gives bedømmelsen ikke bestået, da orienteres den studerende herom inden den afsluttende weekend og der aftales hvorledes opgaven kan omskrives, således godkendelse bliver mulig, samt en ny dato for aflevering aftales. Udgifterne til vejledning og internt censorskab på en omskrevet eller nyskrevet hovedopgave betales af den studerende.

Godkendes andet eksamensforsøg ikke, da skal instituttets fakultet tage stilling til, om eksaminanden kan indstilles til et tredje og sidste eksamensforsøg. Manglende eller for sen aflevering tæller som et eksamensforsøg.

Feedback på skriftlig opgave

Feedback på skriftlig hovedopgaven gives mundtligt i forbindelse med den samlede vurdering og karaktergivning ved afsluttende mundtlig eksamen. Denne feedback vil indeholde en kort kritik af opgaven, samt fokuspunkter for læringsperspektiv og fremtidig udvikling.

4.års mundtlige eksamen

Godkendelse af skriftlig hovedopgaven er en forudsætning for indstilling til og afvikling af den mundtlige eksamination.

Den mundtlig eksamen i fire dele

Der er afsat 40-45 minutter til den mundtlige eksamen, som tager udgangspunkt i 4. års hovedopgave

- Der indlede med mundtligt oplæg af 10 minutters varighed
- Eksaminanden eksamineres i 20 minutter

- Der votes – eksaminand får sin karakter

Det er valgfrit hvad det mundtlige oplæg skal indeholde. Det er dog et krav, at oplægget skal have direkte forbindelse til opgaven, og ikke må være en simpel gentagelse af passager i opgaven. Oplægget kan eksempelvis være egen kritik af opgavens svagheder, eller en perspektivering af problemstillingen, med inddragelse af et supplerende teoretisk perspektiv.

Eksaminationen vil blive afviklet den sidste weekend (fre-lør) på uddannelsen. Hver kursist eksamineres enkeltvis. Søndag afholdes der afslutningsrunde i plenum med efterfølgende reception.

Eksamensplan vil blive offentliggjort på forum umiddelbart før eksaminationen finder sted.

Ekstern censor

Ekstern Censor beskikkes af Institutet og må ikke have undervist, superviseret eller haft eksaminanden i terapi.

Vurdering efter karakterskala

Ekstern censor og intern eksaminator afgiver mundtligt en samlet vurdering efter gældende karakterskala.

Uddannelsesbevis

Ved bestået mundtlig eksamen udstedes der efterfølgende et uddannelsesbevis. Ved et samlet fravær på mere end 10%, udstedes uddannelsesbevis ikke. Den studerende har selv ansvar for, at fremsende dokumentation på egenterapi og supervision, før end uddannelsesbeviset postes.

Sygeeksamen.

Er den studerende på grund af sygdom ikke i stand til at gennemføre eksamen, skal dette meddeles mundtlig til Institutet og dokumenteres med en lægeattest. Lægeattesten skal foreligge på Institutet senest 5 arbejdsdage efter oprindelige eksamensdato. Udeblivelse fra eksamen uden gyldig lægeerklæring tæller som et eksamensforsøg.

Sygeeksamen tilrettelægges under hensyntagen til såvel den studerende, samt til praktiske muligheder.

Reeksamination.

Studerende, som ikke har bestået en eksamen, gives mulighed for at gå til mundtlig eksamen endnu to gange. Indstilling til tredje og sidste eksamensforsøg skal behandles i fakultetet.

Reeksaminationen tilrettelægges ligesom sygeeksamen under hensyntagen til såvel den studerende, samt til praktiske muligheder. Udgifter til reeksaminering og evt. vejledning hertil, påhviler den studerende.

KAP 7. – EKSTERNE CENSORER

Censorkorps

Det fremgår af semesterplanerne, hvem der er udpeget til at være censor.

Uddannelsesniveau

Når der i fortolkningsrammen er noteret, at en censor som minimum skal have et uddannelsesniveau, svarende til uddannelsesniveauet for underviseren i det pågældende fag, tænkes der på censors uddannelsesniveau i forhold til den 4-årige psykoterapeutuddannelse og praktisk erfaring af minimum 4 års varighed.

Er der i stedet tale om "et fag", hvor der er tilknyttet supplerende undervisere, som skal have en relevant lang videregående uddannelse (jf. kriterium 4.b), så skal censoren også som minimum have en relevant lang videregående uddannelse.

Intern kvalitetssikring

Censorer der har været ført på forgangne års semesterplan bliver, som den del af den interne kvalitetssikring, efter eksamen interviewet af den faglige leder. Læs evt. mere i kap. 9.

KAP 8. – FYSISKE FACILITETER

Søndergade 64, 2. th., 8000 Århus C

Undervisningen afholdes som udgangspunktet på Psykoterapeutisk Institut Århus, Søndergade 64, 2. og 3 sal, 8000 Århus C. Arealet er i alt 127 kvm. fordelt på et stort undervisningslokale (plenum), to kontorer, terrasse, cafeområde, toilet, samt et fuldt udstyret køkken.

Der forefindes overheadprojektorer og projektor. Der er adgang til internettet og databaser via trådløst netværk. Adgang netværk og databaser er kodebeskyttet, adgang opnås ved at rette henvendelse til administrationen.

Databaserne udgøres af hjemmesiden (www.piaa.dk) og dertilhørende forum, samt arkiv med undervisningsmateriale og litteratur udgået fra forlag.

Eksterne lokaler

Undervisningen finder også sted i eksterne lokaler.

Internat

Cirka én gang pr. semester afholdes undervisningen som internat på Beta, ved Skibsværftet 2, Nordby, 6720 Fanø. Beta er et ældre skipperhus, bygget om til kursuscenter i lejrskolestil.

Forelæsninger

Én gang pr. semester afholdes undervisningen som forelæsning i auditoriet på Århus Psykiatriske Hospital i Århus, Skovagervej 2., 8240 Risskov.

Ordensregler

Det er ikke tilladt at medbringe mad og drikke i plenum, undtaget er undervisere og oplægsholdere, der må medbringe vand/drikkevarer. Efterlad lokalerne som du selv ønsker at modtage dem. Modtages lokalerne i en uacceptabel stand, orienter da uddannelseslederen.

KAP 9. – INTERN KVALITETSSIKRING

Undervisningsreferater

Umiddelbart efter hver undervisningsdag udarbejder underviseren/underviserne et referat af undervisningen. Dette referat sendes til øvrige medundervisere, samt uddannelseslederen, for at disse kan følge udviklingen på de enkelte hold. Undervisningsreferaterne er ligeledes et instrument til at følge studerende og samle op på situationer og forhold, som tiltrækker sig opmærksomhed og kræver handling.

Træningsgruppereferater

Efter hvert træningsgruppemøde udarbejder træningsgruppens medlemmer et referat på cirka 1-2 A4-sider. Dette referat sendes til alle medundervisere, samt uddannelseslederen, for at disse kan følge udviklingen i hver træningsgruppe. Træningsgruppereferaterne er ligeledes et instrument til at følge og samle op på situationer. Retningslinier for udarbejdelsen af træningsgruppereferater er angivet i semesterplanenes introduktion.

Holdrepræsentant

Ved uddannelsens begyndelse vælger holdet en holdrepræsentant, der skal fungere som bindeled mellem holdet og instituttets administration/ledelse og undervisere. Opgaven kan varetages gennem hele uddannelsen, eller en ny repræsentant kan vælges efter behov.

Holdrepræsentanten er pr. automatik holdets repræsentant i uddannelsesrådet. Hvis ikke holdrepræsentanten ønsker at indgå i uddannelsesrådet, er hun/han ansvarlig for, at der på demokratisk vis vælges en anden repræsentant til at varetage holdets interesser på uddannelsesrådsmøder.

Forum

Med www.piaa.dk som platform, er der etableret et internt forum for studerende og ansatte. Forummet gør det muligt for både studerende og ansatte at vende problemstillinger med hinanden. Diskussionerne kan foregå på både lukkede fora (ét for hvert hold) og på et for alle (tilknyttede Psykoterapeutisk Institut Århus) åbent fora.

Forummet fungerer samtidig som kommunikationskanal fra studieadministrationen til studerende og ansatte. Det er kursisternes og undervisernes eget ansvar, at holde sig opdateret om generel information, nyhedsbreve og evt. aflysning af en weekends undervisning, som løbende annonceres på forum.

Løbende evaluering

Med en cyklus på fire år, svarende til uddannelsens varighed, gennemføres der interviews med én træningsgruppe fra hvert hold. Formålet er, at belyse hvordan Psykoterapeutisk Institut Århus udvikler sig, og dermed indkredse områder der evt. skal have ekstra opmærksomhed. Der spørges blandt andet til oplevelse af sammenhængen mellem kursusplanen og eksamenspraksis hos både de studerende, underviserne, samt eksterne censorer. Ekstern censor melder hvert år tilbage til den faglige leder, hvordan han oplever det faglige niveau og eksamensform. Intervieweren der varetager den interne kvalitetssikring vil som udgangspunkt være uddannelseslederen. Til hvert interview afsættes der 120 minutter.

Den ene halvdel af interviewet vil tage udgangspunkt i en semi-struktureret Interviewguide. Den anden halvdel af interviewet afsættes til den interviewede (studerende/underviserne/eksterne censorer), der her har mulighed for at gøre opmærksom på udviklingsområder, komme med ris, ros, ønsker og forslag til uddannelsens faglige del, såvel som administrationen. Hvert enkelt interviews hovedpointer føres anonymt til protokol. Hovedpointerne vil blive drøftet på næstkommende fakultets- og uddannelsesrådsmøde.

Tidsrammer og semesterplaner

Holdstart for den 2-årige grunduddannelse, samt 3. og 4. års overbygning er ultimo august måned/primio september. Semesterplanerne godkendes og bekræftes løbende for hvert påbegyndt semester. Semesterplanerne for efterårssemestret ligger klar medio februar. Semesterplanerne for forårssemestret ligger klar medio september. Semesterplanerne godkendes og bekræftes løbende for hvert påbegyndt semester.

Registrering

Psykoterapeutisk Institut Århus registrerer løbende antallet af ansøgere og optagne, begrundelse for evt. dispensationer, fremmøde og fraværsprocent for hver studerende, frafaldsprocent pr. hold og gennemsnitlig studietid pr. hold.

Ankemuligheder

Alle former for utilfredshed, anker og klager går som udgangspunkt til uddannelseslederen. Drejer klagen/anken sig om en medstuderende, en underviser eller anden ansat, da skal denne person som udgangspunkt gives mulighed for at forholde sig til/reagere på den aktuelle problemstilling, således problemstillingen kan afhjælpes via dialog. Fører dette ingen vejene, da inddrages uddannelseslederen, der kan vælge at rådføre sig med fakultetet. Alle anker og klager skal være skriftlige.

FAKULTET OG UDDANNELSESRÅD

Som en kvalitetssikring af den løbende drift og udvikling af Psykoterapeutisk Institut Århus, afholdes der årligt fire fakultets- og uddannelsesrådsmøder. Læs mere om fakultetet og uddannelsesrådet i kapitel 11.

KAP 10. – REGISTRERING

Registrering

Psykoterapeutisk Institut Århus registrerer løbende antallet af ansøgere og optagne, fremmøde og fraværsprocent for hver studerende, frafaldsprocent pr. hold og gennemsnitlig studietid pr. hold, samt begrundelse for evt. dispensationer.

Ovennævnte registreringer betragtes som et internt administrationsværktøj og som fortrolige og potentielt følsomme informationer, hvorfor oplysningerne ikke umiddelbart er offentligt tilgængelige. Eventuelle forespørgsler kan rettes til uddannelseslederen.

Definitioner

Frafald defineres som afbrud før den afsluttende eksamen. Evt. orlov betragtes ikke som afbrud før afsluttende eksamen. Frafald i % udregnes som antal frafaldne divideret med antal studerende i alt ganget med 100.

Orlov defineres som et midlertidigt ophold i studiet, godkendt af studie-administrationen, på baggrund af en orlovsansøgning eller som resultat af orlov anbefalet af studiets ledelse.

KAP 11. – ORGANISATION & LEDELSE

ORGANISATION OG LEDELSE

Organisationen i Psykoterapeutisk Institut Århus har tre niveauer, som udgøres af uddannelseslederen, den faglige leder og underviserne. Til den beslutningsdygtige del af organisationen er uddannelsesrådet tilknyttet som stabsfunktion uden beslutningskompetence.

Uddannelsesleder

Uddannelseslederen er den overordnede ansvarlige for uddannelsen og administrationen, herunder bogholderiet. Ydermere varetager uddannelseslederen studie- og erhvervsvejledningen, dette i samarbejde med underviserne og den faglige leder.

Administrationen varetager bl.a. intern/ekstern kommunikation, indskrivning af nye studerende, kursus/skemaplanlægning, registreringer, vedligeholdelse af hjemmeside, bogholderi, udstedelse af eksamensbeviser, mv.

Faglig leder - uddannelsesansvarlig

Den faglige leder referer til uddannelseslederen. Den faglige leder skal sikre uddannelsens faglige niveau, herunder eksaminernes kvalitet. Den faglige leders organisatoriske placering og uddannelsesniveau/baggrund fremgår af organisationsdiagram og CV der er placeret på ww.piaa.dk. Underviserne referer til faglig leder og uddannelsesleder.

Studievejleder

Studievejledningen varetages som udgangspunkt af uddannelseslederen. Studievejlederens funktion er, at vejlede ansøgere såvel som allerede optaget og aktive kursister i spørgsmål omkring adgangskrav, optagelse på uddannelserne, økonomiske forhold, uddannelsens opbygning og indhold, eksaminer, prøver, orlov, efter- og videreuddannelse samt jobmuligheder. Studievejlederen sørger ligeledes for, at interesserede og ansøgere får tilsendt brochurer og andet relevant materiale om uddannelsen.

Organisation og kompetence

Uddannelseslederens og øvriges organisatorisk og kompetencemæssige placering fremgår af organisationsdiagrammet, se under menuen organisation på www.piaa.dk.

FAKULTET OG UDDANNELSESRÅD

Fakultet og uddannelsesråd

Fakultetet består af underviserne, den faglige ansvarlige, samt uddannelseslederen og administrationen. I fakultetet gennemgås de enkelte hold og den daglige faglige & administrative drift drøftes. Møderne indledes med en kort "vejr-melding" (en personlig udmelding om, hvorledes hver enkelt mødedeltager er tilpas, samt om der evt. hænger noget materiale (sagt som usagt) eller uafsluttede situationer generelt. Alle møder afsluttes med en kort mundtlig evaluering. Der afholdes årligt fire møder i fakultetet. Der skrives referat af alle møder i fakultetet.

Uddannelsesråd

Uddannelsesrådet er de studerendes talerør til fakultetet og et forum for samarbejde mellem ledelse, administration, undervisere og studerende. Det overordnede formål med etableringen af uddannelsesrådet er, at kvalitetssikre uddannelsen gennem inddragelse af alle parter i den løbende planlægning og opfølgning på uddannelsen, samt håndteringen af aktuelle sager.

Hvert hold repræsenteres i uddannelsesrådet via deres holdrepræsentant, og har gennem denne mulighed for at bringe problemstillinger der har almen interesse for de enkelte hold eller Psykoterapeutisk Institut Århus som helhed på banen. Uddannelsesrådet består af uddannelseslederen, to repræsentanter fra gruppen af undervisere, samt holdrepræsentanterne fra de til enhver tid igangværende hold. Der afholdes årligt op til to møder i uddannelsesrådet (forår og efterår), ved fremsendelse af punkter til dagsorden. Uddannelsesrådsmøderne afvikles som en integreret del af fakultetsmøderne – eller i forlængelse heraf. Der skrives referat af alle møde i uddannelsesrådet.

Kompetence og tavshedspligt

Uddannelsesrådet er en stabsfunktion. Et diskussionsforum, som ikke har beslutningskompetence, men som skal være med til at sikre et kvalificeret samarbejde. Uddannelsesrådets medlemmer er pålagt tavshedspligt. Uddannelsesrådet varetager potentielt følsomme sager og forventes at opføre sig loyalt over for hinanden og i forhold til ledelse, uddannelsen, administration, lærere og medstuderende.

Såfremt et medlem ikke overholder sin tavshedspligt eller udviser illoyalitet, kan uddannelseslederen fratage en holdrepræsentant/underviser sin funktion og i yderste konsekvens ophæve uddannelseskontrakten/opsige samarbejdet, dersom det skønnes, at der er handlet i ond tro.

Økonomi

Der ydes ikke diæter, mødehonorarer eller andre betalinger for deltagelse i uddannelsesrådets møder, eller i forbindelse med de sideløbende arbejdsopgaver et medlem påtager sig. Kørselsgodtgørelse kan undtagelsesvist og efter nærmere aftale ydes til deltagende undervisere.

Retningslinier for afholdelse af møder

Ønskes et tema eller et spørgsmål behandlet på et møde, da fremsendes en formålsrettet mail til uddannelseslederen på info@piaa.dk, senest syv arbejdsdage før mødet afholdes. Er ingen punkter fremsendt til dagsordenen, da kan et møde potentielt aflyses eller udskydes med fem arbejdsdages varsel.

Det bemærkes, at uddannelseslederen generelt læser referater og andet materiale, men ikke påtager sig ansvaret for, at uddrage punkter til dagsordenen for kommende fakultets eller uddannelsesrådsmøder.

NB! Punkter til dagsordenen skal sendes i en særskilt mail med en passende og sigende overskrift.

Punkter/emner/temaer der (først) præsenteres på selve mødet, vil som udgangspunkt blive placeret sidst på dagsordenen, med mindre det er tydeligt for alle, at det er en hastesag, der ikke kunne have været præsenteret tidligere.

Rækkefølgen i hvilken punkterne på dagsordenen er oplyst følges, men mindre der i mødets begyndelse indgås aftale om en anden rækkefølge.

Mødedeltagerne har selv ansvar for, at have udskrevet, forholdt sig til og medbragt dagsordenen.

KAP. 12. – ØKONOMI

INDLEDNING

Et af de 12 kvalitetskriterier som Psykoterapeutisk Institut forpligter sig til at leve op til, er ansvarlig økonomisk drift. Der udarbejdes derfor månedsbalancer, budgetter for både nær og fjern fremtid, samt årlige regnskaber der påtegnes af revisor.

Årligt budget

Der udarbejdes som minimum budgetter for det kommende år.

Månedsopgørelser

Der udarbejdes hver måned en månedsopgørelse.

Årlige regnskaber

Der udarbejdes årlige regnskaber, som påtegnes af revisor.

Evt. spørgsmål vedr. økonomi rettes til uddannelseslederen.

Uddannelseskontrakt og prisudvikling

Uddannelsens pris stiger løbende, med minimum den samme hastighed, som den generelle prisudvikling i samfundet, cirka 4% om året. Prisen for det uddannelsesforløb der indgås kontrakt omkring, stiger ikke i den periode kontrakten løber, men følger teksten i kontrakten.

Rykkere og rente ved forfalden betaling

Evt. rykkere pålægges et gebyr på kr. 200,-. Ved betaling efter forfald beregnes en rente på 1,5% pr. måned.

Aflysning og erstatningsundervisning

Ved force majeure som undervisers sygdom og lignende der resulterer i aflysning af planlagt undervisning, arrangeres der senere erstatningsundervisning for holdet som helhed. Der arrangeres ikke individuel undervisning og ydes ikke økonomisk kompensation for manglende deltagelse i erstatningsundervisning.